

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE. **NR. 2. APRIL 2014**

lev
bladet

63. ÅRGANG

Pigen med barometerarmen

– En Low Arousal-tilgang har fået Annabel til at stoppe med at bide i sig selv, når frustrationerne tog over

Lotte Heise om ledsagelsessagen:
Det er da fuldstændig vanvittigt

LETBANK
– Ny slags netbank til personer med enkle behov

»Alle har ret til et fedt højskoleophold«

Her bliver
ALLE
set og hørt

Venskaber, oplevelser og udfordringer

Slanke- linjen

Livsglæde
Spis sundt
Dyrk sjov motion

Den praktiske linje

er bl.a.
Have og Natur
Cykelværksted
IT- og
medieværksted

STU

Klar til at flytte
hjemme fra
Leve sundt og
selvstændigt

Højskole er også

Friluftsliv
Musik · Drama
Billedkunst

Djurslands Folkehøjskole

En højskole for alle - også for udviklingshæmmede

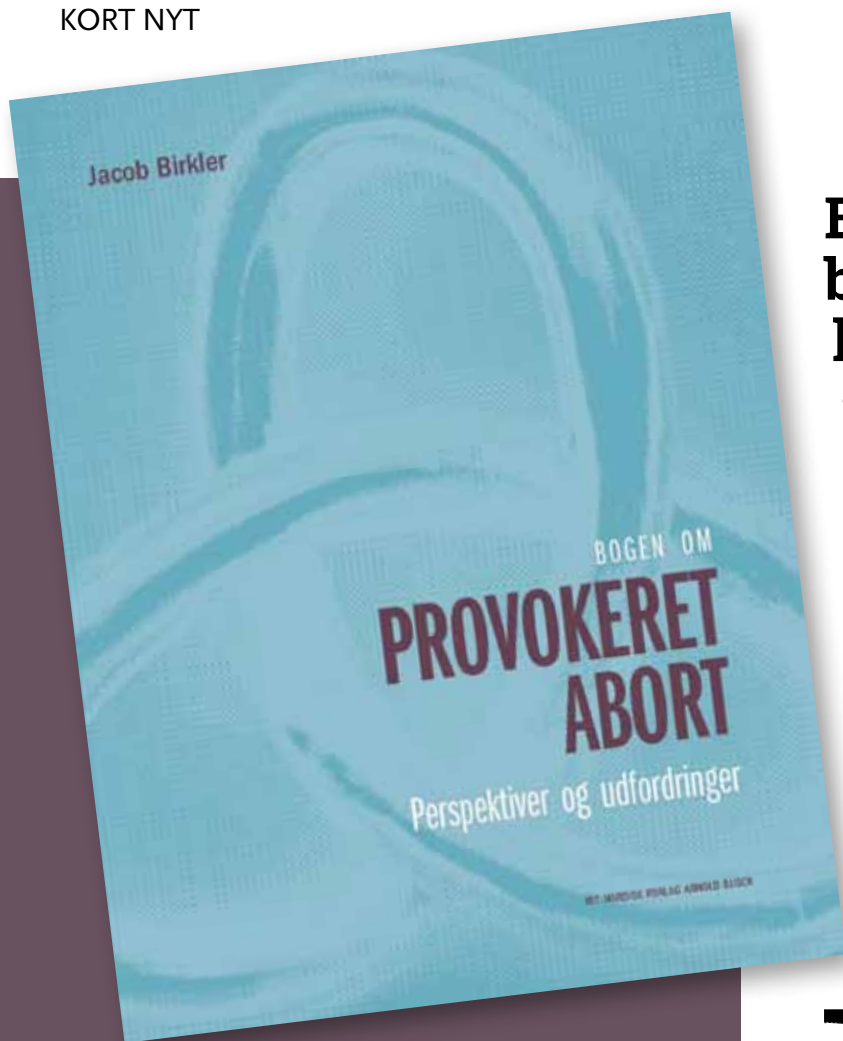
www.djfh.dk

Drammelstrupvej 15 · Tirstrup · 8400 Ebeltoft · Telefon: 87 52 91 20 · post@djfh.dk

indhold

- 4 Kort nyt**
- 5 Leder**
– Hvad vil ministeren gøre, når kommunerne ser stort på deres pligter?
- 6 De nye omsorgsfabrikker**
– Ubrugelige tal og handicappolitisk armod
- 8 Lotte Heise om ledsagelsessagen**
– Det er da fuldstændig vanvittigt
- 11 Hold din ferie i et af LEVs sommerhuse**
- 12 Low arousal** – Tom tid er gift
- 16 Low arousal** – Pigen med barometerarmen
- 18 Low arousal** – En metode i vækst
- 21 HANDI Forsikringservice**
– Hvordan er man dækket i forhold til rejseforsikring og afbestillingsdækning?
- 23 Sygesikring på rejsen** – Fra gult til blåt sygesikringsbevis
- 24 Letbank** – Ny slags netbank til personer med enkle behov
- 26 Klassisk Forår** – Koncert hvor ingen siger "schyyy"
- 32 Vær med** – Større slagkraft til LEV
- 45 LEV nyt**
- 46 Kort nyt**

BOGEN OM PROVOKERET ABORT

Bogen om provokeret abort – perspektiver og udfordringer er skrevet af Jacob Birkler, formand for Det Ethiske Råd. Bogen samler og beskriver de mange perspektiver og udfordringer, der knytter sig til provokeret abort i dag.

Forfatteren indleder med at give et historisk rids af aborttematikken. Herefter belyses såvel perspektiver som udfordringer i forhold til provokeret abort og abortgrænser ud fra hensyn til fostret, kvinden, samfundet og sundhedspersonalet. Endelig kommer forfatteren med nogle bud på fremtidens udfordringer indenfor blandt andet fosterdiagnostik og abortteknologi.

Bogen kan således fungere som et styrket grundlag for debatten om provokeret abort og samtidig fungere som et standardværk om provokeret abort på landets pædagog-, social- og sundhedsuddannelser.

Bogen om provokeret abort - Perspektiver og udfordringer

Jacob Birkler,
Nyt nordisk forlag, 136 sider
Pris kr. 199,95
ISBN 978-87-17-04368-8

Beskæftigelsen blandt handicappede har ikke rykket sig siden 1961

I Danmark har 660.000 personer mellem 16 og 64 år et handicap eller et længerevarende helbredsproblem. Af dem er det kun godt halvdelen, der har et arbejde, anslår SFI, Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Og sådan har det set ud i lang tid.

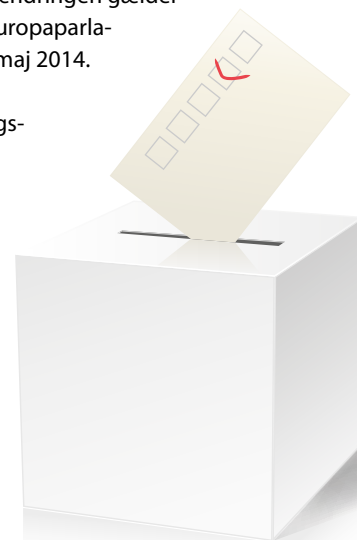
Ifølge seniorforsker på SFI, Steen Bengtsson, er andelen af personer med et handicap i et job, det samme i dag, som det var i 1961. Det skriver dr.dk.

Ifølge Sven Blomberg, formand for Virksomhedsforum for Socialt Ansvar, skal der mere information om de specifikke handicap ud til virksomhederne, og her kan jobcentrene også spille en mere aktiv rolle.

Forbedring af muligheder for at **afgive sin stemme** ved næste valg

Folketinget har vedtaget en lovændring, der giver mulighed for, at vælgere med handicap eller nedsat førlighed kan blive overført til et andet afstemningssted inden for kommunen/ opstillingskredsen end det, de er tilknyttet i henhold til valglisten, hvis deres valgsted er utilgængeligt. Lovændringen gælder dermed fra og med Europaparlamentsvalget den 25. maj 2014.

Økonomi- og Indenrigsminister Margrethe Vestager henstiller til kommunerne, at de ud over at oplyse om tilgængelighed til valgstederne på deres hjemmeside sørger for, at valgstederne registreres på Godadgang.dk.

Hvad vil ministeren gøre, når kommunerne ser stort på deres pligter?

To af de seneste ugers debatter i medierne handler om, hvordan man retter op på en hidtidig ulovlig praksis administreret af offentlige myndigheder. I "børnechecksagen" mener regeringen, at der skal rettes op med det samme. I "ledsagelses-brugerbetalingsagen" vil regeringen ikke tage et medansvar og sikre et anstændigt minimum af ledsagelse for mennesker med udviklingshæmning.

AF SYTTER KRISTENSEN,
LEVS LANDSFORMAND

De seneste uger har den helt store debat handlet om Danmarks overholdelse af gældende EU-lovgivning i forbindelse med udbetalingen af børnecheck til EU-borgere, som arbejder i Danmark. Den debat vil jeg ikke blande mig i. Men jeg kan konstatere, at regeringen udfolder store og intense bestræbelser på at finde en løsning, der retter op på en optjeningsordning på børnechecken, som EU mener er i strid med reglerne.

Da statsminister Helle Thorning-Schmidt var i debat om sagen i folketings salen, var hendes respons til kritik fra oppositionen for eksempel: "Hvordan kan man stå i det danske Folketing og tale dunder mod en regering, som blot siger, at den vil overholde lovgivningen? Selvfølgelig skal en regering overholde lovgivningen og give folk de rettigheder, de har krav på" (ifølge Politikens netavis, 11. marts 2014).

At regeringen "selvfølgelig" skal "give folk de rettigheder, de har krav på", lyder som et fornuftigt princip, som jeg vil opfordre til, at man lader gælde på alle områder. Det vil sige også i forhold til mennesker med udviklingshæmnings ret til den nødvendige støtte og ledsagelse, som ofte er en helt grundlæggende forudsætning for deres muligheder for at leve en rimelig tilværelse med indhold og udvikling.

Men vores nye socialminister, Manu Sareen, virker ikke helt så stålsat som statsministeren, når det handler om at "give folk de rettigheder, de har krav på". I debatten om den ulovlige og skyhøje brugerbetaling på hjælp og ledsagelse har Manu Sareen henvist til "kommunale serviceniveauer", "eksisterende økonomiske rammer" og uforpligtende formaninger til kommunerne om, at de har pligt til at levere den indsats, som borgerne har behov for.

Socialministeren har naturligvis ret i, at kommunerne skal leve op til deres pligter og yde den indsats, som borgerne har behov for. Men hvad vil ministeren stille op, når kommunerne ser stort på denne pligt? Hvad vil ministeren gøre ved, at mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende i disse uger får den besked, at deres deltagelse i den årlige forårsfest, turen til Sølund Musik Festival, eller shoppeturen i hovedgaden er aflyst – ene og alene fordi kommunen har erkendt, at den ikke må forlange brugerbetaling for hjælpen?

Hvis mennesker med udviklingshæmning ikke får den nødvendige støtte og ledsagelse, vil det i nogle tilfælde svare til en form for indespærring. Og som Lotte Heise siger i et interview inde i bladet, så bliver mennesker, som isoleres derhjemme, mærkelige: "Man bliver sgu mere handicappet af at blive isoleret

fra omverdenen – berøvet muligheden for meningsfuldt samvær, oplevelser og indtryk."

Det er uværdigt – og uanset hvad embedsmændene finder på at indskrive i de "kommunale serviceniveauer", så er det åbenlyst i strid med gældende lovgivning ikke at yde hjælp, der gør det muligt at leve en anstændig tilværelse i kontakt med omverdenen. Det tror jeg faktisk også, at socialministeren er enig med mig i. Men vi mangler stadig at se, hvordan socialministeren vil leve op til chefens princip om, at "give folk de rettigheder, de har krav på".

"Borgerne kan jo bare klage", vil sikkert være ministerens refleks. Men her håber jeg, at man er pinligt bevidst om, at denne linje med usvigelig sikkerhed vil efterlade de mest sårbare og dem med størst hjælpebehov i stikken.

At give anstændige vilkår for støtte og ledsagelse er selvfølgelig ikke gratis. Men det er så sandelig heller ikke noget, som bringer Danmark på randen af statsbankerot. For nu at sige det mildt. Et rimeligt skøn er, at vi taler om 1,5 procent af de cirka fem milliarder kroner, som kommunerne underforbrugte med i 2012. Derfor handler dette her heller ikke om, hvorvidt der er råd – det handler om prioritering! For selvfølgelig er pengene der.

DE NYE OMSORGS FABRIKKER

UBRUGELIGE TAL OG HANDICAPPOLITISK ARMOD

De nye store institutioner har været til debat. Men LEVs bekymring for udviklingen er ubegrundet, siger regeringens ansvarlige ministre. Der er nemlig tale om et jævnt niveau i nye kæmpebyggerier fra 2006 og til i dag, og regeringen har fuld tillid til kommunerne. Betydende omgang med talmaterialet og handicappolitisk flyverskjul, mener LEVs landsformand

Dagbladet Politiken havde den 1. og 2. januar 2014 flere artikler, som beskrev de nye store botilbud til mennesker med udviklingshæmning. "De nye institutioner" har også været omdrejningspunktet for flere artikler i LEV Bladet siden juli 2013, hvor der var en større omtale af det nybyggede Katrinehaven i Viborg. Et botilbud med plads til 60 beboere under samme tag.

Politikens artikler – som i øvrigt blev fulgt op af et debatindlæg i samme avis fra Lone Hertz – gav anledning til skriftlige ministerspørgsmål om emnet fra flere ordførere i Folketinget. Svarene foreligger nu, og det er nedslående læsning.

UÆNDRET NIVEAU I NYE STORE BYGGERIER

By- og boligminister Carsten Hansen forklarer i sit skriftlige svar (indgår som en del af socialministerens svar), at omfanget af nye store almene plejeboligbyggerier har et nogenlunde uændret niveau i perioden 2006-2013. Tilsagn til byggerier med 61-80 boliger udgør mellem 6-8 procent i perioden; tilsagn til byggerier med 81-100 boliger udgør 3 procent i perioden, og endelig udgør tilsagnene til byggerier med mere end 100 boliger 3-4 procent i perioden.

Ingen af tallene for disse nye mega-byggerier udviser en faldende eller stigende tendens, hvilket af de to ministre udlægges som et udtryk for, at der ikke er noget problem.

I en kommentar til den kritik af de nye store institutionsbyggerier, som Europarådets menneskerettighedskommissær fremsatte i Politikens artikler, skriver by- og boligministeren eksempelvis:

"Samtidig udtrykker han (menneskerettighedskommissæren, red) imidlertid bekymring for, at der i nogle kommuner synes at være en tendens til at etablere store bebyggelser til personer med handicap. Dette kan, påpeger kommissæren, hæmme inklusionen af personer med handicap i samfundet, uanset de gode materielle vilkår de tilbydes. Jeg er enig med Europarådets menneskerettighedskommissær

i, at vi skal være opmærksomme på, om udviklingen går i den retning, han beskriver. Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål nr. 123 afspejler tallene for kommunernes tilsagn til almene plejeboligbyggerier imidlertid ikke en generel tendens til større byggerier".

UBRUGELIGT TALMATERIALE FRA MINISTERIER

Men kan disse tal overhovedet anvendes til at tilbagevise bekymringen for det fortsatte byggeri af store institutionsprægede botilbud til mennesker med udviklingshæmning? Det er der meget, der tyder på, at de slet ikke kan.

By- og boligministerens tal omfatter nemlig både plejeboliger til mennesker med handicap og såkaldt svage ældre. Dermed er de reelt helt ubrugelige til at vurdere udviklingen i forhold til boliger til mennesker med udviklingshæmning eller andre handicap. Desuden er 2006-2013 en helt utilstrækkelig periode til at vurdere udviklingen. Det er således uklart, hvordan det havde set ud, hvis vi havde sammenlignet med omfanget af denne type byggerier i 90'erne og begyndelsen af 00'erne.

LEVs landsformand, Sytter Kristensen, er forbløffet over, at by- og boligministeren vil være bekendt at anvende så svagt og ufuldstændigt talmateriale i sin besvarelse. Det svækker tilliden til, at ministeren reelt har villet forholde sig til problemet – eller om der bare skulle findes nogle tal til at feje bekymringen af banen.

HANDICAPPOLITISK FORFALD

Men hun er først og fremmest rystet over, at både socialministeren og by- og boligministeren tilsyneladende synes, at et uændret niveau i kæmpe institutionsbyggerier er beroligende:

- Et uændret niveau i denne type mega-byggerier er ikke spor beroligende. Tværtimod. Det betyder jo faktisk, at Danmark fortsætter institutionsvejen. Oven i købet med stor hastighed, hvilket også er det, som vores egne opgørelser viser. At ministrene bruger et uændret, og meget højt, niveau som argument

for ikke at gribe ind, er vildt rystende, siger landsformanden.

Den nye socialminister, Manu Sareen, er også regeringens handicapkoordinerende minister. I det lys er Sytter Kristensen forbløffet over, at svarene slet ikke forholder sig til de nye store institutioner i relation til FN's Handicapkonvention.

- Den handicapkoordinerende minister glider helt uden om, hvordan institutioner til 40, 60 eller 100 beboere overhovedet stemmer overens med Danmarks internationale konventionsforpligtelser. Og det er jo nok, fordi det er i lodret strid med både ånd og bogstav i Handicapkonventionen.

- I betragtning af hvor stålsatte De Radikale normalt er, når det gælder Danmarks overholdelse af internationale konventionsforpligtelser, så er Manu Sareens tavshed på dette område meget overraskende. Det er en nedslående handicappolitisk armod, vi er vidne til, siger landsformanden.

Ministrenes svar kan læses på Folketingets hjemmeside.

Et uændret niveau i denne type mega-byggerier er ikke spor beroligende. Tværtimod. Det betyder jo faktisk, at Danmark fortsætter institutionsvejen. Oven i købet med stor hastighed, hvilket også er det, som vores egne opgørelser viser. At ministrene bruger et uændret, og meget højt, niveau som argument for ikke at gribe ind, er vildt rystende...

Lotte Heise:

DET ER DA FULDSTÆNDIG VANVITTIGT!

AF THOMAS GRUBER, POLITISK KONSULENT I LEV ■

Det kan ikke være meningen, at man skal sidde og kukkelure hjemme i bofællesskabet, bare fordi man ikke har råd til at betale". Den kendte foredragsholder Lotte Heise er rystet over, at mennesker med udviklingshæmning ikke er sikret den helt nødvendige ledsagelse til at kunne leve et bare nogenlunde aktivt liv

En torsdag morgen tikkede der en mail ind i LEVs mailbox: "Kære jer. Læste artiklen "Kukkelure" i JP mandag ... det er da fuldstændig vanvittigt!!" Mailen var fra Lotte Heise, og den artikel, som havde fået Lotte Heise til tasterne, var LEVs landsformand, Sytter Kristensens debatindlæg i Jyllands-Posten den 3. marts under overskriften "Menneskesyn og brugerbetaling".

Landsformandens debatindlæg handlede om den ulovlige og skyhøje brugerbetaling, som tusindvis af mennesker med udviklingshæmning er blevet afkrævet i årevis – og som kommunerne først for nyligt har erkendt ikke er lovlig. Som reaktion på den ulovlige brugerbetaling, har flere kommuner valgt at indføre et stop for den pædagogiske ledsagelse i forbindelse med udflugter, en tur til Sølund Musik Festival, den årlige sommerhusferie og lignende. "Ærligt talt. Er det ikke en ret mærkelig måde

at sige undskyld for årelangt lovbrud og snyd på?" spurgte Sytter Kristensen blandt andet i indlægget.

LEV Bladet har ringet til Lotte Heise for at høre, hvad der fik hende til at reagere med en mail til LEV.

ISOLATION GØR FOLK MERE HANDICAPPEDE

Lotte Heise har ikke nære familierelationer til mennesker med udviklingshæmning. Men hendes mor fik for et par år siden ekspressiv afasi, og det har givet hende helt konkrete erfaringer med, hvordan samfundet møder mennesker med handicap. Og det har i rigtig mange tilfælde være en kamp op ad bakke.

Hun har på nært hold oplevet, hvor vigtigt det er for hendes mor at komme uden for en dør:
- Min mor bor sammen med mig. Vi har

vel vores eget bofællesskab herhjemme, kan man sige. Det har kæmpe betydning for min mor, at vi kommer ud og oplever verden engang i mellem. Vi har det godt herhjemme, men jeg kan samtidigt se, at det giver hende utroligt meget at komme ud og opleve noget. Når vi går til opera, besøger familie og venner osv.

- Mennesker som isoleres derhjemme bliver mærkelige. Man bliver sgu mere handicappet af at blive isoleret fra omverdenen – berøvet muligheden for meningsfuldt samvær, oplevelser og indtryk.

Selvom Lotte Heise ikke har pårørende, som er udviklingshæmmede, så er hun i flere professionelle sammenhænge stødt på mennesker med udviklingshæmning

- Jeg har optrådt på Malta nogle gange - i Dansk Folkeferies center dernede. Og her har der tit været udviklingshæmmede blandt nogle af gæsterne. Som alle os andre har de haft enorm glæde af poolen, samværet, oplevelser på øen osv. Det har været noget, jeg blev rigtig glad for at se.

- Her har jeg ofte tænkt, hold da op hvor er jeg glad for at betale skat i Danmark. Glad for at jeg lever i et samfund, hvor vi også giver mennesker med handicap muligheder for glæde og oplevelser med indhold i.

TROEDE AT SKATTEKRONER SIKREDE LEDSAGELSEN

Hvad var det, som fik dig til at reagere på artiklen i Jyllands-Posten om brugerbetalingen på støtte og ledsagelse til udviklingshæmmede?

- Nu troede jeg jo faktisk, at det var mine skatte-kroner, som gav udviklingshæmmede muligheder for at få den nødvendige ledsagelse. Men det har det så åbenbart ikke været alle steder, og det virker fuldstændig vanvittigt. Det er jo ret høje beløb, kan jeg se.

- Selvfølgelig er der nogle steder i vores samfund, hvor der kan være rimelighed i brugerbetaling. Men hvis brugerbetaling er en betingelse for, at mennesker med så stort behov kan få oplevelser og indhold i tilværelsen, så er det skævt. Det kan ikke være meningen, at man skal sidde og kukkelure hjemme i bofællesskabet, bare fordi man ikke har råd til at betale.

Hvad tænker du om det stop for støtte og ledsagelse, som nogle kommuner har indført, da det gik op for dem, at det ikke er lovligt at kræve brugerbetaling for hjælpen?

- Jeg forstår simpelthen ikke, at en kommune kan sige "det er bare ærgerligt – nu lukker vi så kassen". Kommunerne har begået en dum fejl, og så er det da ikke rimeligt at hælde den over på borgerne. Det mindste, de kunne gøre, var vel at erkende problemerne og tørre op efter sig selv.

- At man på denne måde nærmest lukker mennesker inde med deres handicap er alarmerende. For mennesker med handicap skal have mulighed for livskvalitet – både i hverdagen med et cafebesøg, en koncert eller en tur i biffen, men også mulighed for en ferie engang imellem. Og hvis det er nødvendigt med støtte og ledsagelse, så skal den altså gives – uanset om man har penge på kistebunden eller ej. Det var faktisk det, jeg troede min skat gik til.

Lotte Heise synes det virker helt urimeligt, at det skal være op til den enkelte kommune, om mennesker med handicap kan få den nødvendige støtte og ledsagelse. Hun mener, at det må være op til regeringen at sørge for noget så grundlæggende – uanset om man bor i Aarhus, Gentofte eller Kalundborg.

- Det burde nærmest skrives ind i Grundloven. Det er fundamentalt for alle mennesker – og det skal ikke afhænge af, om man har formue eller af, om man bor i en kommune, hvor politikerne vil prioritere det.

”... Men hvis brugerbetaling er en betingelse for, at mennesker med så stort behov kan få oplevelser og indhold i tilværelsen, så er det skævt. Det kan ikke være meningen, at man skal sidde og kukkelure hjemme i bofællesskabet, bare fordi man ikke har råd til at betale.”

Birkegården har taget hul på endnu et nyt og spændende år

- I årets løb videreføres vores Ipad projekt, hvor 12 af vores brugere i 2013 udskiftede deres kontaktbøger med en iPad. Planen er, at yderligere-, og minimum, 4 – 8 brugere i løbet af 2014 udskifter deres kontaktbøger med iPad. Som følge af dette, har vi sat undervisning i anvendelsen af iPad på vores ugeskema.
- Nogle aktiviteter går igen, år efter år, på vores aktivitetskalender, her kan bl.a. nævnes vores besøg hos venskabstilbuddene i Malling og i Barcelona. Turene er et hit for de brugere der deltager, og for os der bliver tilbage på Birkegården mærkes suset fra fjern og nær. Derfor prioriteres disse aktiviteter højt, på trods af at vi (især i år) mærker de økonomiske stramme bånd.
- Fokus vil igen i år være på brugeres indflydelse på dagligdagen her på Birkegården. Det være sig både den enkelte brugers indflydelse på eget liv, som den mere formelle indflydelse. Indflydelsen sikres via vores brugerbestyrelse. Vi har igennem det seneste år oplevet, at der er kommet "mere kant" på vores brugeres tilgang, deres holdninger og forslag til løsninger kommer oftere til udtryk. Dette gør vi hvad vi kan for at understøtte og udbygge udviklingen af. Det seneste år har det været utrolig spændende at arbejde med brugerbestyrelsen, idet vi har oplevet, at brugerne nu i langt højere grad giver udtryk for deres meninger og deres ønsker.
- Skulle nogen have lyst til at være en del af vores fællesskab, er man velkommen til at kontakte vores formand Lise Jørgensen på nr. 3962 4117. Yderligere oplysninger kan hentes på vores hjemmeside: www.aktivitetscentretbirkegaarden.dk
- I løbet af forår/sommer lukker vi ovenstående hjemmeside ned, herefter har vi en ny hjemmeside adresse som for eftertiden

LEVs sommerhuse

Hold din ferie i et af LEVs sommerhuse

Var det noget med en hyggelig ferie på Vestsjælland eller i Nordjylland i naturskønne omgivelser – så overvej at booke et af LEVs sommerhuse.

VIG LYNG, VESTSJÆLLAND

10%
medlemsrabat

Cirka en times kørsel fra København på Vig Lyng i det skønne Odsherred ligger Strandhuset blot få hundrede meter fra vandet. Huset er på 146 m² og indeholder stue, åbent køkken, tre badeværelser, syv værelser, alkove samt garderobeniche – der er i alt 12 sovepladser i huset. Badeværelserne er specielt indrettede for handicappede og dørene i huset er ekstra brede.

Huset lejes gennem

Landsforeningen LEV

Tlf. 3635 9696

E-mail: sommerhus@lev.dk

Booking: Via LEVs hjemmeside lev.dk – opgiv medlemsnummer ved reservation.

For medlemmer af Landsforeningen LEV er der 10 % medlemsrabat.

JERUP, NORDJYLLAND

10%
medlemsrabat

Huset, der er på 154 m², ligger på en 8500 m² stor grund og indeholder stor stue med brændeovn, køkken og to soveafdelinger, hver med to værelser. Der er i alt 12 sovepladser inklusiv fire hospitalssenge. Huset er indrettet handicapvenligt med brede døre og specialindrettet køkken og badeværelse. Beliggenheden er i landzone, omgivet af marker, skov og hede, cirka 11 kilometer nord for Frederikshavn. Til nærmeste strand er der tre kilometer. Stranden er rigtig børnevenlig, uden strøm og huller. Nærmeste indkøbsmulighed er Nielstrup og Jerup cirka tre kilometer fra huset. Opvarmning er el. Der er bestik og sengetøj, men sengetæppe, håndklæder og viskestykker skal medbringes.

Huset lejes gennem

Skagen Turistforenings Feriehusudlejning

Tlf. 9848 865

E-mail: gry@skagen-tourist.dk

For medlemmer af Landsforeningen LEV er der 10 % medlemsrabat.

Tom tid er gift

På botilbuddet Lyngdal arbejdes der med struktureret pædagogik, hvor alle beboere har en skemalagt hverdag. Forudsigelighed og genkendelighed er helt afgørende for, at beboerne kan finde ro i deres eget liv. Metoden er neuropædagogik i et low arousal perspektiv. Et af resultaterne af den strukturerede pædagogiske tilgang er et drastisk fald i antallet af magtanvendelser over for beboerne

AF ARNE DITLEVSEN ■ FOTO: HANS JUHL

Scene fra en tilfældig dag på botilbuddet Lyngdal. Annabel skal have morgenmad:

Annabel bedes sætte sig ved bordet, og personalet giver hende spisesestykke på. Personalet hælder et glas op til hende og siger: "Annabel, drik dit vand."

Mens Annabel drikker sit vand, smører personalet Annabels morgenmad. Personalet kan spørge Annabel, hvilket pålæg hun vil have på.

Hvis Annabel beder om yoghurt/ymer, inden hun har spist rugbrød, siger personalet: "Ja, Annabel, når du har spist dit rugbrød."

Sådan ser Annabels morgenmadsprogram ud hver dag, da struktur og forudsigelighed er nøglen til en tryk hverdag for Annabel. Hverdagen bliver genkendelig og forståelig ved, at der hver dag sker det samme – helt konkret.

Annabels aktiviteter og gøremål er planlagt med høj detaljeringsgrad. Der er nedskrevne handleanvisninger for de daglige gøremål – for at lave kaffe, for at lave kakao, for at lave morgenmad, for at give medicin, for at give massage. Og handleanvisninger er både med replikker og mærker på gulvet, hvor personalet skal stå, når de siger replikkerne. Som forstander på Lyngdal, Lisbeth Nørgaard, siger det:
- For os andre er det jo skønt at kunne

vælge selv at bestemme over vores tid. Men for Annabel og de andre her på Lyngdal er tom tid gift. De har behov for en ekstrem grad af struktur for, at de ikke skal blive forvirrede, vrede, aggressive eller selvskadende.

- Der skabes tryghed og forståelse for hverdagen, når der sker det samme hver dag. Vi andre synes, forandring er herligt, men her er det lige omvendt. Hvis hverdagen er for foranderlig og uforudsigelig, skabes der uro, utryghed og frustrationer, som kan stige til udadretterende adfærd og eller selvskade.

POSITIVITET OG RO

Annabel og de 14 øvrige beboere på Lyngdal, der ligger i Birkerød, har alle

gennemgribende mentale handicap. Flere har autismespektrumforstyrrelser og andre handicap oveni.

Evnen til at sansesortere og sanseintegre er stærkt forstyrret, og det betyder, at man meget let bliver overfyldt af stimuli. Evnen til at opretholde fokus og opmærksomhed er meget lille, så derfor skal hverdagen alene indeholde de stimuleringer, man kan lide, og som man magter. Krav og ressourcer skal matche hinanden. Det gælder for alle mennesker, men er især vigtigt for beboerne på Lyngdal, fordi deres evne til at kompensere er meget lille, fortæller Lisbeth Nørgaard.

På Lyngdal tager man udgangspunkt i neuropædagogik, det vil sige viden om, hvad de respektive handicap betyder for den enkelte. Pædagogikken skal kompensere for det, som beboeren ikke kan, samtidig med at den skal sikre, at beboerens ressourcer udnyttes til at skabe et positivt og aktivt liv inden for det, den enkelte ønsker, kan og magter. Når man som beboer dagen igennem oplever, at der siges "Ja" til én, skabes der positiv hjerne kemi og positive følelser. Når man indgår i aktiviteter, man mestrer og godt kan lide, sker det samme. Når man kan genkende det, som skal ske og forstår sin omverden, bliver man rolig. Når medarbejdere handler forudsigeligt, roligt og venligt, bliver man tryk. Sådan er filosofien på Lyngdal.

- At arbejde med low arousal vil sige, at man arbejder med at forebygge stressbelastning ved at tilrette dagligdagen, så krav og ressourcer matcher hinanden. Det kendte og forståelige løber som en rød tråd gennem hverdagslivet. Billedlig talt kan man støtte sig til den, så ens verden ikke bryder sammen, når der så alligevel sker noget uforudsigeligt, som der jo gør i livet, uddyber Lisbeth Nørgaard og fortsætter:

- For vi kan jo på ingen måde planlægge alt. Og det rækker også med en rød tråd eller et sikkerhedsnet, som er spændt ud under én, så man kan føle sig tryk. Når det er tilfældet, bliver der så meget ro i ens nervesystem, så der er plads til udvikling. Det modsatte er frustration og uro, som omsættes til spyt, slag, spark og bid. Aggression med baggrund i afmagt, som rettes mod andre eller en selv.

DAGS- OG AKTIVITETSPROGRAM

Når man på Lyngdal får en ny beboer, undersøger man, hvor beboeren kommer fra, snakker med de pårørende, for far og mor er typisk dem, som kender personen allerbedst. Man indsamler erfaringer om, hvad der er godt, hvad der er skidt for den enkelte. Måske er beboeren VISO-afdækket, så kan man få informationer af den vej, eller det kan også være, at eksempelvis Center for autisme har været inde over. Boligen

bliver indrettet, så der er tryk for beboeren. Det gør man ved at skabe noget genkendelighed i forhold til personens tidligere bolig. Kosten er der også fokus på - spiser han eller hun kød, fisk, grøntsager? Det hele bliver fulgt af observationer fra personalet - og det er noget, som pågår løbende.

Beboerens dags- og aktivitetsprogram bygges langsomt og gradvist op. Det er en proces, som kræver tid og et nuanceret kendskab til den enkelte. Alle tilbud er skræddersyede, så de passer nøje til den enkelte. Over tid sker der ændringer og udvikling af dags- og aktivitetsprogrammer. Beboeren får andre behov og ønsker, ligesom han/hun ofte udvikler færdigheder, som kalder på nye udfordringer. Forankringspunktet er imidlertid altid at sikre, at krav og ressourcer matcher hinanden.

For at skabe et flow og et indhold i beboerens hverdag skal et dagsprogram overordnet indeholde en arbejdsproces, hvor beboeren eksempelvis arbejder med noget og bliver færdig - det kan være at lave noget med perler eller puslespil. Der skal også gerne indgå noget fysisk, for det er vigtigt at få rørt kroppen og brænde stresshormoner af - det kan være at løbe eller gå til svømning. Desuden skal dagsprogrammet omfatte noget sansestimulation - eksempelvis massage, fodbad eller boblebad - noget som afbalancerer, stimulerer og beroliger nervesystemet.

De har behov for en ekstrem grad af struktur for, at de ikke skal blive forvirrede, vrede, aggressive eller selvskadende.

- Vi har alle brug for at forstå og blive forstået. At udtrykke os og at kunne forstå det, der siges til os. Derfor arbejder vi med visuel understøttet kommunikation i form af piktogrammer eller konkreter. Én beboer er blind, så her er det følesansen, som inddrages, men for de øvrige er det synet, som for de flestes vedkommende er den dominerende sans, fortæller forstander Lisbeth Nørgaard, som har stået i spidsen for den neuropædagogiske udvikling på Lyngdal siden 2008.

På en tavle ved beboernes lejligheder viser piktogrammerne dagsprogrammet. Et piktogram med en kaffekop viser eksempelvis, at det er tid til eftermiddagskaffe. I drejebogen for kaffe-pause kan man så i detaljer se, hvordan det skal struktureres.

GØRE HVERDAGEN FORSTÅELIG OG TRYK

Trygheden ligger i strukturen – ikke ved den enkelte medarbejder. De skal til gengæld skabe og udvikle den struktur, beboerne har behov for. Der er ingen medarbejdere, som i deres pædagogiske eller sundhedsfaglige grunduddannelse er uddannet i neuropædagogik eller low arousal.

- Min erfaring er, at pædagoger er klædt på til noget andet, nemlig relationsarbejde. Almindelig pædagogik er tit opdragende, grænse- og rammesættende. Men her går det ikke at opdrage eller sætte grænser på vanlig vis. Beboerne gør i udgangspunktet det bedste, de formår. Så her skal man som pædagog samarbejde med beboeren om at gøre hverdagen forståelig, positiv og håndterbar. Alle medarbejdere deltager i udarbejdelse af konkrete handleanvisninger på udvalgte fokusområder omkring hver beboer. Handleanvisningerne følges af alle medarbejdere, og det betyder, at beboeren altid forstår det, som skal ske. Det er ikke afhængigt af den enkelte medarbejders personlighed, men afhænger derimod af, at medarbejderen siger og gør det, som er aftalt, fortæller Lisbeth Nørgaard.

Som medarbejder er det også vigtigt, at man ikke overstimulerer eller forvirrer beboeren ved for eksempel at sige for meget. At blive udsat for en masse ord, man ikke forstår, skaber uro og arousal, mens det giver tryghed, at budskaber er enkle og forståelige. Det er ligeledes vigtigt, at medarbejderen er venlig og rolig. En urolig eller bange medarbejder skaber uro og ængstelse i beboeren med stigende arousal til følge.

- Det duer ikke, hvis medarbejderen er bange eller har negative følelser overfor beboeren. Det regulerer meget hurtigt sig selv i et ansættelsesforhold. Enten går det – eller også er det helt forkert. Det kan være meget svært at vide på forhånd, og nogle ansættelser ender også i prøvetiden, fordi der ikke er forenelighed på de områder. Det er ikke raketvidenskab, men på den anden side er det så afgørende anderledes en pædagogisk praksis, som langt fra alle er egnede til eller har lyst til. Den gode medarbejder er typisk et menneske med en rolig og venlig fremtoning, som kan lide beboerne og forstår de neuropædagogiske aspekter og kan omsætte dem til pædagogiske praksishandlinger, forklarer Lisbeth Nørgaard.

SYGEFRAVÆR STYRTDYKKET

På Lyngdal er der også en del vikarer. De skal selvfølgelig også følge procedurerne. Og her er strukturen så stærk, at den netop ikke er personafhængig. Følger man procedureerne, så gør det ikke noget for beboerne, at det er en ny pædagog, som siger replikkerne.

For at holde fokus hele tiden, er det vigtigt, at medarbejderne giver feedback til hinanden og eventuelt griber ind, hvis de kan se, at en kollega handler uhen-

Piktogrammer har en vigtig funktion i kommunikationen mellem Annabel og pædagogerne på Lyngdal. Den røde plade nederst th. markerer det sted, hvor personalet skal stå, når Annabel klæder sig på om morgenen.

sigtsmæssigt over for en beboer. Men de er gode til at læse hinanden. Der er også stor fokus på efteruddannelse og seminarer blandt andet i kommunikation og samarbejde.

Medarbejdernes trivsel er skudt i vejret samtidig med, at low arousal er blevet indført som model på Lyngdal. Sygefraværet er således faldet fra 14 til fem procent i løbet af de seneste år. En udvikling som Lisbeth Nørgaard naturligvis er meget glad for. Og som medarbejder er det selvfølgelig også rart at være en del af noget, som virker.

Rent økonomisk betyder det lavere sygefravær også en del. Lisbeth Nørgaard estimerer, at Lyngdal dermed sparer halvandet årsværk – eller over 500.000 kr. - bare på grund af det mindre vikarforbrug.

FALD I MAGTANVENDELSE

Det lavere sygefravær hænger ganske givet også sammen med, at beboerne er blevet meget roligere. Antallet af magtanvendelser er blevet halveret på få år. Og antallet af voldsregistreringer er faldet med 75 procent. Lisbeth Nørgaard forklarer:

- Tidligere sagde man, at beboerne var grænsesøgende. Men vores måde at

arbejde med neuropædagogik på tager et langt mere kvalificeret og respektfuldt udgangspunkt, fordi det baserer sig på beboernes konkrete ressourcer, og kompenserer for deres mangler via struktur. Beboerne har netop ikke evnen til at opføre sig "ordentlig". Derfor nytter det ikke noget at gribe ind over for en uhensigtsmæssig adfærd ved at opdrage og grænsesætte. Bliver man irettesat eller skældt ud, skaber det uro og negative følelser. Det sker for alle mennesker, men hvor vi andre har evnen til at reflektere egen adfærd, er den ikke til stede hos beboerne. I stedet benytter vi os af positiv afledning. Hvis en beboer er på vej ind i et område, som ikke er hensigtsmæssigt, så siger vi aldrig nej, men afleder ved for eksempel at tilbyde et egnet alternativ. Lykkes vores afledning ikke, tager vi ikke fat i beboeren, men afventer roligt, at han kommer tilbage igen. Eftersom en stor del af hverdagen er organiseret, så den er forståelig, hensigtsmæssig og positiv, er der langt mindre rum til det, som er uhensigtsmæssigt eller uforståeligt. Og når også dette håndteres roligt, venligt og positivt, bliver Verden et langt mere forståeligt og mulighedsfyldt sted at være.

- Magtanvendelser vil der dog altid være, men niveauet er, hvor det skal

være. Hvis eksempelvis en beboer løber ud på vejen efter et cigaretskod, så er personalet jo nødt til at gribe ind.

FRA AFMAGT TIL BEMÆGTIGELSE

Annabel Nielsen har nu boet på Lyngdal i omkring seks år. Det kan godt være, at dagene ligner hinanden, men hendes hverdag er blevet begribelig, positiv og genkendelig, og hun har udviklet sig på mange områder.

- Hun er gået fra afmagt til bemægtigelse af sit eget liv. Ikke bare er hun blevet roligere og ikke selvskadende som tidligere, hun kan også vælge aktivt mellem forskellige muligheder. Og så har hun udviklet sit sprog, Hvor hun tidligere sagde enkeltord som "mad", kan hun nu sige "jeg vil gerne spise". Det giver indflydelse på hendes eget liv, og så bliver hun mere afspændt. Annabel er nu i stand til at give verbalt udtryk for følelser ved for eksempel at sige: "Det vil jeg ikk' ha'" eller "Annabel ked af det", og når vi kan udtrykke vores følelser, har andre mulighed for at handle positivt i forhold til det, samtidig med, at vi kan blive rummet. Det giver et langt, langt større handlerum og muligheder i livet, forklarer Lisbeth Nørgaard.

Den gode cirkel er startet.

Hun er gået fra afmagt til bemægtigelse af sit eget liv. Ikke bare er hun blevet roligere og ikke selvskadende som tidligere, hun kan også vælge aktivt mellem forskellige muligheder. Og så har hun udviklet sit sprog.

Et liv fyldt med aggressioner, frustrationer og selvskadende handlinger sluttede, da Annabel Nielsen flyttede ind på bostedet Lyngdal for seks år siden. For her har low arousal-pædagogikken været med til at give Annabel et nyt liv. Et af de mest tydelige tegn på Annabels tilstand var engang de store sår, hun havde på sine underarme. Hun bed sig selv til blods, når frustrationerne tog over. Nu har hun ikke bidemærker mere

Pigen med barometerarmen

Leif Erik Nielsen og hans datter Annabel hyggede sig engang gevaldigt med at lege. Leif kildede Annabel eller trommede hende på ryggen.

Men det er slut nu. Det umiddelbart sjove, spontane indfald havde nemlig en bagside. For selv om Leif ikke så det, så var de med til at sætte Annabel i *arousal*. Hun blev bragt ud af den ligevægt, som er helt afgørende for, at hun kan overskue sit liv.

- De forklarede mig, at Annabel blev for eksalteret. Og at det først og fremmest var min hjerne, som syntes, at det var sjovt. Jeg har måttet indse, at for Annabel var det måske også glæde, men mest en forstyrrelse.

Dermed er endnu et link til en "normal" tilværelse for både far og datter forsvundet. Men Leif respekterer fuldstændigt, at sådan er det. For han ved, at de på Lyngdal har fat i den lange ende vedrørende den pædagogiske tilgang til Annabel.

DA ANNABEL BLEV 16 GIK DET GALT

Annabel fik en alvorlig hjerneskade, da hendes hjerte gik i stå ved fødslen. Hun

lider blandt andet af infantil autisme, Tourette og svær udviklingshæmning. Som fem-årig kom hun på en døgninstitution, for Leif og hans kone Maria kunne simpelthen ikke magte hende derhjemme.

Det gik sådan set fint med Annabel til hun blev 16 og skulle flytte i ny bolig. Og så gik det galt.

- De satte fire forskellige individer sammen i et botilbud i Hellerup. Fire vanskeligt placerbare, som passede helt utroligt dårligt sammen. Alle havde store vanskeligheder, men på forskellig måde. En ville for eksempel have åbne døre og vinduer, en ville have lukkede døre og vinduer. Annabel fik det dårligt, blev meget selvskadende, bed sig til blods i arme, ben og knæskaller. Samtidig var hun meget voldsom mod sine omgivelser. Pædagoger blev sparket, fik brækket ribben, flækket læber, husker Leif Erik Nielsen.

På et tidspunkt blev hele gruppen inkl. Annabel flyttet. Først til et botilbud med endnu dårligere fysiske rammer og kort derefter til nok et bosted (Platanhuset) – denne gang med lidt mere plads. Til

gengæld tilføjede man så endnu en særdeles vanskelig beboer. Under perioden i Platanhuset fik Annabel det endnu værre. Personalegruppen smuldrede, og til sidst blev Annabel og de øvrige beboere udelukkende passet af vikarer.

- Generelt for de her tre steder var, at pædagogikken var individuel på den måde, at pædagogerne selv måtte finde ud af, hvordan de skulle håndtere Annabel. Nogle ville slet ikke have med hende at gøre – og nogle burde nok aldrig have fået lov til det. I en periode virkede det, som om personalet var sammen med dem, de gerne ville. Ledelsens planer var man reelt ligeglade med, fortæller Leif Erik Nielsen. Men der var da bestemt også flere engagerede og ansvarsfulde pædagoger. En tog således af og til Annabel med hjem for at give hende noget ro. Og det hjalp faktisk.

Ifølge Leif Erik Nielsen var der mange magtanvendelser mod Annabel – eksempelvis en hvor en pædagog lå hen over hende for at holde hende i ro. Hun blev også skældt ud, hvis man mente, at hun handlede forkert – og Annabel "forstår" bare ikke skæld-ud. Smed hun

for eksempel en tallerken på gulvet, var der ballade. Desuden blev hun generelt passiviseret med video.

I en periode stjal en af de andre beboere Annabels legoklodser og puslespil. På et tidspunkt hævnedes hun sig ved at vælte hans fjernsyn.

- Det, Annabel var udsat for i perioden efter Pilehuset, hvor hun boede fra hun var 5-16 år, var det stik modsatte af low arousal. Langt stærkere unge var blevet stresset af det, hun blev budt.

Det var det totale sammenbrud. Leif Erik Nielsen skrev klager, jagtede de ansvarlige. Kæmpede desperat for, at Annabel kunne komme til at leve under ordentlige og trygge forhold.

FRA KAOS TIL RO OG STYRING

På et tidspunkt blev Leif Erik Nielsen så kontaktet af lederen af Platanhuset – der var en ledig plads på Lyngdal, som dengang lå i Ølstykke. Leif kendte intet til stedet, men tog derop på besøg.

- Og hold da kæft. Der var ro, styring. Jeg var solgt. Og det blev jeg ikke mindre af, at de ikke ville lukke hvem som helst ind. Annabel skulle passe ind i gruppen, så de besøgte hende for at se hende an. De fik angiveligt et chok, da det første de så var en nøgen Annabel, som kom løbende hen ad en gang med vasketøj i hænderne – og blev slået af en anden beboer, siger Leif Erik Nielsen.

Heldigvis matchede Annabel den pædagogik, man havde på den afdeling på Lyngdal, hvor der var en plads ledig. Pædagogikken var en slags low arousal, men dog ikke nær så veludviklet, som den er nu.

Det første år på Lyngdal var hårdt – både for Annabel og hendes naboer. Hun ødelagde potteplanter og generede sine medbeboere, og hun var fortsat i perioder meget selvskadende. Men langsomt begyndte hun at vende sig til omgivelserne og den nye omgangstone, som pædagogerne satte med deres metodiske tilgang. Der blev lagt dagsprogrammer som skulle følges med piktogrammer, og langsomt blev der bygget på hendes færdigheder med at tage tøj på selv, dække bord, vaske op og gå på toiletet.

- Og de blev ved og ved, selv om Annabel måske ikke ville følge programmet. Men kun ved at brug positiv opmuntring. Annabel skulle være klar, før de gik videre til noget nyt. Efterhånden blev Annabel trappet ud af sine aggressioner, og de store blodige sår på armene, som kom når hun bed sig selv, blev færre og færre, fortæller Leif Erik Nielsen.

Barometeret begyndte at gå den rigtige vej.

DEN LANGE REJSE

For både Annabel og hendes mor og far har der været tale om en lang rejse. Og den er slet ikke slut endnu:

- Vi har også måttet vende os til noget nyt – og indrettet vores liv sammen med Annabel på en ny måde. I lang tid ville vi ikke bruge piktogrammer herhjemme, for vi syntes jo, at vi kendte hende, og alt skulle måske heller ikke skemalægges. Men nu er vi også begyndt at bruge dem, for vi kan jo se, at Annabel elsker struktur.

Annabel er normalt kun på besøg hjemme hos forældrene hver anden søndag i tre timer. Det er, hvad hun kan overkomme. Og alt skal være på samme måde, når hun er hjemme. For nogle besøg siden kom der en nabo forbi for at ønske Maria, Annabels mor, tillykke med fødselsdagen. De stod bare i for døren og ville aflevere nogle blomster, men Annabel blev meget urolig, og på de følgende hjemmebesøg kiggede hun nærmest ængstelig efter, om der skulle komme nogen. Så hjemmebesøg skal også være ekstremt strukturerede.

Der er faktisk kun fire personer, ud over mor og far, som Annabel vil møde. Det er Leif Eriks søster, mand og to døtre. De kommer på besøg, når det er Annabels fødselsdag, men det foregår helt på Annabels præmisser. Så hvis hun for eksempel lige før spisning siger "hvem, hjem", så går de.

Efter at Annabel nu har boet på Lyngdal i seks år, er det en lettet far, der ser tilbage på udviklingen.

- Det er en kæmpe lettelse, at jeg har kunnet slippe det. Jeg har slet ikke behov for at være inddraget i Annabels liv, som jeg var tidligere. Vi bliver selvfølgelig informeret om, hvad der sker, og

Annabel er efter et længere tilløb også begyndt at bruge piktogrammer, når hun besøger mor og far i Brøndby. Øverst ses hun sammen med far, Leif, og nederst med mor, Maria.

hvad planer de har med Annabel. Men jeg er tryk ved, at de er eksperterne, og de kender hende faktisk bedre, end jeg gør.

LOW AROUSEL

– en metode i vækst

Low arousal-tilgangen har dokumenteret effekt. Men eksperter advarer mod, at metoden kommer til at skygge for den enkelte borgers personlighed. Et er dog sikkert: Øget faglighed er med til at sænke antallet af magtanvendelser

Low arousal er en metode, som er i hastig vækst. Ifølge psykolog Bo Hejlskov Elvén, der har skrevet en bog om og på det nærmeste også er rejsende i metoden, er der en større og større interesse, både i Danmark og i resten af verden, for low arousal. Flere institutioner og hele kommuner og regioner baserer sit arbejde på den måde at arbejde på, fortæller Bo Hejlskov Elvén.

Og det er ikke kun i forhold til mennesker med udviklingshæmning, at metoden bruges. Både i relation til demente, i socialpsykiatrien og andre, hvor der kan være en udadreagerende adfærd, har man taget metoden til sig.

Finn Blickfeldt Juliussen, faglig konsulent og projektleder i Socialstyrelsen med speciale i viden og praksis omkring psykosociale indsatser, arbejder i øjeblikket med low arousal inden for det socialpsykiatriske felt. Han siger om metoden:

- Indenfor en low arousal tilgang ser man på adfærd som en strategi til at klare en svær situation og ikke som et udtryk for dårlig opdragelse eller oppositionel adfærd. Tænkningen bag low arousal er opbygget efter princippet, at jo mere forståelse, kontrol og ansvar det enkelte menneske har over eget liv, jo mere vil det kunne indgå i positive sammenhænge. Men det forudsætter, at fagprofessionelle forstår og rummer det enkelte individs forskelligheder og forskelligartede ønsker for eget liv.

- Kritikken af low arousal tilgangen, når denne bruges som den eneste tilgang, er, at tilgangen kategoriserer udfordrende adfærd som udenfor borgerens kontrol og derfor placerer ansvaret for forandring hos de fagprofessionelle. Det, low arousal dermed (utilsigtet) kan risikere at medføre, er udfordrende adfærd, som opstår i kølvandet på det at stille for få krav. Derfor kan low arousal tilgangen med fordel suppleres af en mere individuelt tilpasset forståelse som balanceret og graderet i forhold til borgerens vekslende funktionsniveau formår at stille optimale krav til den enkelte borger.

ØGET FAGLIGHED KAN REDUCERE INDGREB

Hvordan virker low arousal tilgangen på lang sigt? Det er der ikke forsket i i Danmark, men Dorte From, faglig konsulent i Socialstyrelsen med udviklingshæmning som fokusområde, fortæller, at der i England, hvor metoden også er udviklet, er lavet evidensbaseret forskning, som viser, at low arousal virker – også på længere sigt.

Et af de store positive argumenter for low arousal metoden er den reduktion af magtanvendelse, som også på Lyngdal er et af resultaterne. Her handler det overordnet set måske ikke om low arousal eller ej. Det afgørende er et bevidst fokus på at blive klogere på både mennesker, man har med at gøre, og de teknikker man anvender i den daglige pædagogik.

- Jeg tror godt, at man kan sige, at faglighed er med til at reducere indgreb. Det at komme ind bag problematikkerne, hvad er mennesket bag, hvorfor reagerer han sådan? Hvis man forstår den enkelte person bedre, kan man jo også bedre imødegå situationer, som bringer personen i konfliktsituationer, siger Dorte From.

I forhold til, om der kan være nogle problemer med at benytte low arousal, siger Dorte From:

- Hvis man kun fokuserer på at dæmpe konflikter, men ikke kommer spadestikket dybere og finder årsagen til konflikten, så holder det ikke.

Hun gør desuden opmærksom på, at hele aspektet med evaluering og debriefing er meget vigtigt. Brug af low arousal kræver uddannelse og træning i det.

FÅ MERE AT VIDE

Tankerne bag low arousal metoden er udviklet af Andrew McDonnell, en engelsk psykolog. Man kan læse mere om metoden på lowarousal.com. Det er også hjemmeside for McDonnells firma Studio III, hvor nogle af de fremmeste eksperter inden for metoden er tilknyttet heriblandt Bo Hejlskov Elvén.

Her er feriehusene, hvor man føler sig velkommen med kørestol

Pragtfulde luksus Birksø bjælkehuse hvor der er kælet for detaljerne, for at give optimale forhold for handicappede. Opfylder alle tilgængelighedskrav for bevægelsehandicappede.

Samsø, Limfjorden, Falster
og Sjællands Odde

- 2 huse i Trend ved Limfjorden.
- 2 huse på Samsø - Sælvig og Nordby.
- 7 huse i Marielyst på Falster.
- 3 huse i Vig ved Sjællands Odde.

Her er tale om rigtig nybyggerstil, indrettet med tidens krav til luksus, og det meget rustikke materiale skaber en helt speciel atmosfære både ude og inde.

- Feriehusene er 108-124 m² + 6-20 m² overdækket terrasse.
- Plads til 6 (8) -10 (12) personer, heraf 2-6 kørestolsbrugere.
- Husene i Vig er 170 m² med 10 (12) sovepladser.

**Godkendt af
Dansk Handicap
Forbund**

“Besigtigelsen var en yderst positiv oplevelse, det bedste jeg har set i privat regi.”

Bygge og trafikpolitisk udvalg
Dansk Handicap Forbund

“Vi har besøgt stedet og kan stærkt anbefale dette, som må betragtes som et ferieparadis for kørestolsbrugere.”

John og Bjarne
Handi-Travel-Info

• Priser fra kr. 4.075/uge

Hvis du vil bygge dit eget handicapegnede hus kontakt:
Birksø Huse ApS Tlf. 86 84 58 18

Læs mere og se flere fotos på
www.cimbria-ferie.dk
Eller rekvirer brochure på
Tlf. 2673 6922

Pamhulegård handicap venlig feriebolig

700 m² dejligt stort landhus beliggende på stor naturgrund i Pamhule midt i den smukke danske natur. Her er du tæt på skov, strand og vand. Huset ligger med skøn udsigt over Pamhule sø. Huset har 10 dobbelt værelser alle med eget badeværelse.

Husets samlingspunkt er det enorme køkkenalrum, som er indrettet med stort åbent køkken, stor spiseafdeling og i åben forbindelse med sofa/fjernsynsafdeling.

Tilhørende er stort pool rum med 60 m² stor pool med lille separat børnepool samt spa og sauna.

Inden for få km. afstand forefindes stor dyrehave samt skov. Kort afstand til domkirkebyen Haderslev med sine hyggelige gamle huse og stemningsfulde torv med små cafeer samt masser af gode shopping muligheder. Samtidig er der kort afstand til flere dejlige badestrande.

Huset er meget handicapvenligt uden trapper og der er skinne med hejs over poolen. Der er også toiletstol, lift samt toiletstøtte på toiletterne.

Huset udlejes på ugebasis med skiftedag lørdag. Prisen er DKK 16.500,- for oktober-marts. For øvrige mdr. er prisen DKK 19.000,- inkl. forbrug.

Få mere information på www.pamhulegaard.dk eller ring på 51 29 30 42 for nærmere information og booking.

Rejseforsikring og RejsePlus

(afbestillingsdækning)

HANDI Forsikringservice får i øjeblikket mange henvendelser fra vores kunder om rejseforsikring og afbestillingsdækning. Der er ofte tvivl om, hvad de to forskellige forsikringer egentlig dækker, så det vil vi prøve at forklare ganske kort her:

HANDI
Forsikringservice

Rejseforsikring

Rejseforsikring medfølger ganske gratis, når man har en Boforsikring.

- Du og en eventuel samlever er dækket på private ferierejser i hele verden af op til 60 dages varighed
- Forsikringen dækker syge- og hjemtransport, koordineret af SOS
- Du får en erstatningsrejse, hvis du er syg i mere end halvdelen af din ferie
- Hvis du får en skade, kan du anmelde den døgnet rundt til SOS – hele året
- Under ferien får du hjælp, hvis du bliver kaldt hjem til et familiemedlem, som er blevet ramt af sygdom
- Du får hjælp, hvis du på grund af sygdom eller ulykke har brug for at tilkalde nogen fra familien
- Du får kontant erstatning, hvis din bagage bliver forsinket i mere end seks timer, efter du er ankommet til dit rejsemål uden for Danmark

RejsePlus (afbestillingsdækning)

RejsePlus er en afbestillingsdækning, der kan tilkøbes for kr. 445 i årlig præmie uanset antallet af rejser. RejsePlus er derfor en dækning, du kan tilvælge. Hvis du gør det, får du erstatning, hvis du får brug for at aflyse din private ferierejse i sidste øjeblik.

Forsikringen dækker, hvis du bliver nødt til at afbestille en rejse af op til 60 dages varighed. Det kan for eksempel være nødvendigt, hvis:

- Du bliver alvorligt syg,
- Du kommer ud for en ulykke eller
- Du oplever dødsfald i familien.

Husk at denne forsikring kun gælder for dig selv og din egen betaling for ferien. Det vil sige, at den andel, du for eksempel betaler for at få en medarbejder eller hjælper med på rejsen, ikke refunderes af denne forsikring.

KONTAKT

Hvis du har spørgsmål i øvrigt omkring dine forsikringer, så kan HANDI Forsikringservice kontaktes mandag til torsdag mellem kl. 9.00 og 15.30 på telefon 3635 9640. Se også vores hjemmeside www.handiforsikringservice.dk

Fra gult til blåt sygesikringsbevis

Fra 1. august 2014 kan du ikke længere bruge det gule sundhedskort som rejseforsikring. I stedet skal du benytte det blå EU-sygesikringskort eller en privat rejseforsikring. Her prøver vi at svare på nogle af de mest gængse spørgsmål om den nye ordning.

HVORNÅR ER JEG DÆKKET MED DET BLÅ EU-SYGESIKRINGSKORT?

EU-sygesikringen dækker ved midlertidige ophold (dvs. op til 1 år) i EU samt Norge, Island, Liechtenstein og Schweiz. Man er derfor dækket, hvis man er på almindelige ferieophold.

EU-kortet kan ikke bruges under ophold uden for EU, Norge, Island, Liechtenstein og Schweiz. Hvis du rejser i et land uden for dette område, anbefaler borger.dk, at man i stedet overvejer at tegne en privat forsikring, der dækker behandling af sygdom.

HVAD DÆKKER DET BLÅ EU-SYGESIKRINGSKORT?

- EU-sygesikringskortet dækker udgifter til nødvendig læge- og sygehusbehandling, medicin m.m. under et ophold i et EU-land, Norge, Island, Liechtenstein eller Schweiz
- Sygesikringskortet dækker både akut sygdom/tilskadekomst og såkaldt "behovsbestemt sygehjælp". Det er lægen, der afgør, hvilken behandling der er nødvendig under opholdet. Det afhænger bl.a. af, hvor længe du skal opholde dig i landet, og hvilken behandling der er tale om

- EU-sygesikringen dækker kun, hvis behandleren er tilknyttet den offentlige sygesikring i det land, du opholder dig i. EU-sygesikringen dækker altså normalt ikke behandling på private hospitaler eller klinikker
- EU-sygesikringskortet viser, at du har ret til de samme ydelser og på de samme vilkår som borgerne i det land, du opholder dig i. Du kan derfor komme til at betale en del af behandlingen selv, hvis det gælder for sikrede i det pågældende land. I nogle lande kan egenbetalingen løbe helt op i 30-40 procent.

Hjemtransport er *ikke* omfattet af dækningen.

ER DER SÆRLIGE FORHOLD OMKRING SKIFTET TIL DET BLÅ KORT, PERSONER MED HANDICAP (OG EVT. DIVERSE KRONISKE SYGDOMME) SKAL VÆRE OPMÆRKSOM PÅ?

Kortet dækker også nødvendig behandling, hvis du for eksempel har en kronisk sygdom - også selvom du ved, du kan få behov for behandling.

EU-sygesikringen giver dig ret til de samme ydelser og på de samme vilkår, som borgerne i det land du opholder dig i. Du kan derfor komme til at betale en del af behandlingen selv, hvis det gælder for sikrede i det pågældende land.

HVOR BESTILLER JEG DET BLÅ EU-SYGESIKRINGSKORT?

Du skal bestille det blå EU-sygesikringskort digitalt på borger.dk. Hvis du ikke har mulighed for at betjene dig selv på nettet, kan du få hjælp i kommunens borgerservice eller på biblioteket. Det tager 2-3 uger fra du har bestilt kortet på borger.dk, til du modtager det.

KOSTER DET BLÅ SYGESIKRINGSKORT NOGET FOR DEN ENKELTE BORGER?

Som det ser ud i dag koster det blå sygesikringskort ikke noget for den enkelte borger.

BØR MAN GØRE NOGET FOR AT SIKRE SIG BEDRE RENT FORSIKRINGSMÆSSIGT, NU HVOR REGLERNE ÆNDRES?

Kunder med for eksempel en HANDI Boforsikring har automatisk rejseforsikring som en del af denne. Forsikringen dækker op til 60 dages ferierejse for dem, som er omfattet af indboforsikringen. Har du ikke i forvejen en rejseforsikring anbefaler vi, at du tegner en.

Kilde: Borger.dk

SOLHJORTEN
Specialskole for udviklingshæmmede

TRIVSEL LÆRDOM UDVIKLING

SOLHJORTEN ER ET UNDERVISNINGSTILBUD
TIL UDVIKLINGSHÆMMEDE BØRN OG UNGE,
HVOR DER UNDERVISES UD FRA RUDOLF
STEINERS PÆDAGOGIK

UNDERVISNINGSFØRLØBET TILRETTELÆGGES,
SÅ ALLE TRE DELE AF MENNESKET I LØBET
AF DAGEN FÅR TILSTRÆKkelig NÆRING OG
DERMED BRINGES I EN SUND OG HARMONISK
BALANCE.

Kålundsvej 24
3520 Farum

Tlf: 4495 4650
CVR.nr. 2635900

post@solhjorten.dk
www.solhjorten.dk

Højskolen i Krummerup

Højskolen i Krummerup – et tilbud til unge med særlige behov

Vi er en specialskole indrettet både i kostskoleform og som dagskole. Vi ser os selv som en "Bro-bygger Institution" og en del af forløbet i forbindelse med at flytte hjemmefra.

Vi tager udgangspunkt i erfaringspædagogik og vi ønsker at forbedre elevernes personlige, sociale og faglige færdigheder. Vi tilbyder både specialundervisning og specialpædagogisk støtte og vejledning og arbejder med interaktioner, identitetsdannelse og selvforvaltning samt ansvar for både eget og andres liv.

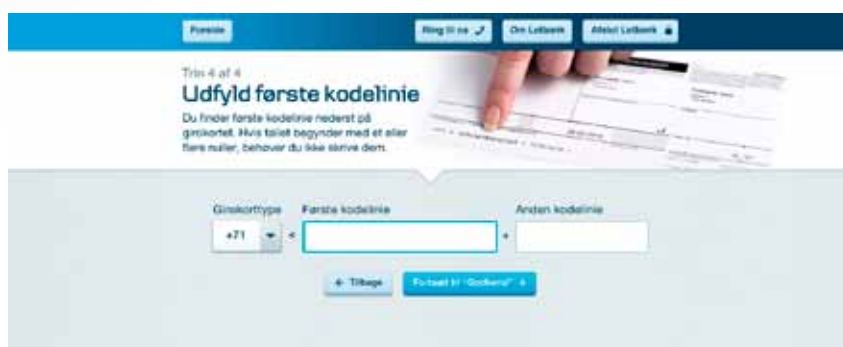
Undervisningsemner og fritidsaktiviteter ligger bl.a. inden for områderne: "Sport og motion", "Teater og drama", "Kunst og kreativitet", "Friluftliv og værksteder" samt Bo-træning, hvor der også indgår at arbejde med samarbejde og aktiv deltagelse i de forskellige daglige gøremål.

Yderligere information:
Se mere på www.krummerup.dk

AF HANS ANDERSEN ■

Danske Bank er klar med en letbank. En ny version af netbanken til kunder med enklere behov

Letbank gør det nemmere at "gå i banken" på nettet

Verden bliver mere og mere digital, også bankverdenen. Men en del af befolkningen har dog stadig svært ved at håndtere de digitale løsninger. Derfor har Danske Bank nu udviklet en letbank, som er en nem og enkel udgave af netbanken.

- Mange af vores ældre kunder er rigtig glade for vores digitale løsninger f.eks. netbank, mobil- og tabletbank. Men knap fire ud af ti ældre kunder har det vanskeligere med den digitale udvikling. Dem tilbyder vi nu en letbank, som er skræddersyet til kunder med enklere behov, siger Thomas Mitchell, chef for privatkunder i Danmark.

I letbanken er der for eksempel færre funktioner, stor skrift og en guide, som hele tiden sørger for at hjælpe kunden

videre. Og med ganske få klik kan kunden få et overblik over sine konti, betale en regning eller overføre penge.

TESTET I SAMARBEJDE MED ÆLDRESAGEN – OG LEV

Letbanken er testet i samarbejde med Ældresagen. Her har en gruppe kursister på Ældresagens it-kursus for begyndere afprøvet alle funktioner i den forenkledte udgave af netbanken.

- Det er vigtigt for os, at kunderne føler sig trygge ved letbanken og nemt kan overskue valgmulighederne. Det har Ældresagens medlemmer på Frederiksberg hjulpet med at teste, siger Thomas Mitchell.

Ved to tests gav deltagerne letbanken ros. Et 83-årigt medlem sagde, at hun

havde troet, at det ville være meget sværere. En 74-årig gav udtryk for, at letbanken giver et nemt et overblik, og at hun godt tør kaste sig ud i det igen.

Danske Bank mente dog, at løsningen også ville kunne hjælpe mange mennesker med kognitive problemer som for eksempel udviklingshæmmede, så derfor har LEV altså også været inde over udviklingen og testningen af løsningen.

VIL HJÆLPE FOLK I GANG

Danske Bank har planlagt 58 nye gratis "Trin for trin-informationsmøder" rundt i landet i løbet af foråret. Her får kunderne vejledning i at komme i gang med letbank og elektroniske betalinger. Banken tilbyder desuden målrettede letbank-kurser, hvor kunderne hjælpes i gang med at bruge letbanken.

Nu klarer Vivi selv sine betalinger

Vivi Hansen, der til daglig er kontormedhjælper i Landsforeningen LEVs sekretariat, har været med til at teste Danske Banks nye løsning, letbanken

Vivi har været kunde i Danske Bank gennem mange år og hun sagde derfor jatak med det samme, da hun blev spurgt, om hun ville være med til kigge på Danske Banks nye løsning, letbanken. Det sidste halve års tid har Vivi et par gange været til møder i Danske Bank, hvor hun er kommet med sine uforbeholdne meninger om de løsninger, som hun er blevet præsenteret for. Mange af tingene kunne Vivi bare bekræfte Danske Bank i fungerede – også for mennesker med udviklingshæmning – og andre ting har medført små ændringer.

VIVI VISER "RUNDT I" LETBANKEN

Vivi er allerede godt hjemmevant i løsningen. På dagen, hvor løsningen blev lanceret, var Vivi inde at betale et par regninger og at overføre nogle penge. Hun havde nemlig gemt et par regninger, så hun kunne prøve letbanken lige så snart, den var gået i luften.

Også den dag, hvor hun viste LEV Bladet løsningen, havde hun lagt en regning til side, så hun kunne vise hvordan letbanken virker. Det drejer sig om en regning fra Kandis Fanklub som Vivi er medlem af. Og i løbet af ingen tid har Vivi logget på og fået betalt regningen.

Derefter "viste hun stolt rundt" og forklarede gerne om de muligheder, som løsningen giver og om de ting, som hun kommenterede på til vores møder med de folk i Danske Bank, der stod for udviklingen og testningen.

Når man er logget ind – og her skal man altså bruge NemID, det kan selv Danske Bank ikke komme udenom – så er det første, man ser, en oversigt over sine konti med beløb og intet andet. Her kan man "klikke ind" på en enkelt konto og se de enkelte posteringer – altså hvilke penge, der er gået ind på kontoen, som er markeret med et "+" og skrevet med grønt og hvilke, der er gået ud, som er markeret med "-" og skrevet med rødt og saldoen som altid er skrevet med sort.

Derudover har man mulighed for at vælge at overføre penge, både mellem egne konti og til andres konti, og man har mulighed for at betale et "giro"-kort, altså et indbetalingskort. Begge funktioner guider brugeren igennem forløbet ved hjælp af billeder og med enkel tekst.

Det er det – altså ingen overflødig støj om valutakurser, nye muligheder, kassekredit, kreditforeninger og så videre. Her er kun det, man skal bruge til hverdag – intet andet.

DET ER MEGET LETTERE NU

Vivi har faktisk haft netbank et års tid. Men den nye letbank-løsning gør, at Vivi har meget lettere ved at klare det meste selv, da den giver et meget bedre overblik over de ting som Vivi nu engang skal bruge. Alle de andre muligheder,

der var i "den gamle" netbank, fik Vivi alligevel hjælp til at bruge, hvis hun overhovedet skulle bruge dem. Så de forvirrede bare og gjorde det sværere for hende at finde det hun skulle.

- Når jeg skal betale en regning nu, så behøver jeg ikke at lede efter, hvor det er, at jeg gør det. Det er meget lettere nu. Og hvis jeg behøver hjælp, så er der et telefonnummer foroven jeg bare kan ringe til.

- Hende damen har jeg selv været med til at vælge, siger Vivi og viser et billede af en dame øverst på siden. - Hun virker meget, meget sød og så er det lidt ligesom, at man har en bankrådgiver alligevel.

Om Danske Banks letbank

- Nem og enkel udgave af netbanken
- Du kan få et overblik over dine konti, betale en regning eller overføre penge
- Ligesom i netbanken skal du bruge NemID
- Vil du gerne i gang med at bruge letbank, kan du gå ned i nærmeste Danske Bank filial og få hjælp til at blive oprettet. Du kan også tilmelde dig en letbank-skole i din nærmeste Danske Bank-afdeling
- Hvis du allerede har en netbank, men ikke rigtig bruger den, kan du straks begynde at bruge letbank i stedet. Du klikker bare "Letbank (Enkel netbank)" i stedet for netbank under "Login" i toppen på www.danskebank.dk

De instrumentale numre er populære. Men da Ole Albér, tenor, synger gamle danske sange som "Nu er dagen fuld af sang" bryder salen ud i medsang på strofen "plukke, plukke blo-om-ster". I mange forskellige tonearter.

AF NANA TOFT ■ FOTO: JØRGEN TRUE

Ingen siger "shyyyyy!"

Man må savle, trampe og tage en svingom i salen. Ingen tysser på hinanden, når man mødes til Klassisk Forår. Tværtimod opmuntrer socialpædagerne til spontane udbrud, så publikum, der alle har udviklingshæmning, får lov til at være sig selv

For 12. gang har Klassisk Forår trukket mere end 100 gæster til koncertsalen på Sankt Annæ Gymnasium. Det er en klassisk koncert for mennesker med udviklingshæmning og deres ledsagere, som arrangeres af Strandparkscetret, et dagtilbud for voksne udviklingshæmmede i Københavns Kommune.

Morten og hans kæreste har været sammen i godt to år og slipper på intet tidspunkt hinanden under koncerterne.

Til almindelige klassiske koncerter eller balletforestillinger skal man sidde stille og lytte. Her er det sværere for udviklingshæmmede at passe ind. Men til Klassisk Forår må man gerne mime balletdanserne og tage en svingom i salen.

Til Klassisk Forår er der ikke noget, der er "forkert". Tværtimod er ledsagere, familie og socialpædagoger glade for al den livsglæde, der summer i salen.

Der er stor ømhed mellem ledsagere, socialpædagoger og deltagere med udviklingshæmning. Spontane udbrud får et smil med på vejen, og alle opmuntrer til kun at give udtryk for sin begejstring.

Rigtig mange havde deres pårørende med. Her far og søn i matchende sorte slips.

De fleste mennesker forholder sig til klassisk musik på et intellektuelt plan. Udviklingshæmmede lytter sig direkte ind i musikken og "genkender den på et mere følelsesmæssigt plan," lyder det fra socialpædagog Jane Skou.

Opholdsstedet Fyrtårnet

Ledig plads

Opholdsstedet er godkendt efter §49, §107 og §108

Lægårdsvej 105 • 7500 Holstebro

Tlf. 24 61 88 72 • www.fyrtaarnet-opholdsstedet.dk

Bostedet Kirstinelund

-et trygt sted at bo

PWS Bostedet Kirstinelund, startede i 1999 og er specielt indrettet til personer med PWS - (Prader-willi syndrom).

Kjeldbjergvej 9, Vittrup • 6650 Brørup
Tlf. 75 38 80 42 • www.pws-kirstinelund.dk

Ledige pladser

Bliv klar til livet på din måde!

Ørnehøj.dk

Klassisk Forår
er meget
anderledes end
vores faglige
hverdag. Det
giver et særligt
flow i personale-
gruppen, fordi
vi gør en ekstra
indsats.

Jane Skou, socialpædagog,
Strandparkscentret.

Begejstringen går ikke kun fra sal til scene. At spille for udviklingshæmmede er en ganske særlig oplevelse for musikerne: "Den spontane glæde er fantastisk at opleve som musiker," siger tenor Ole Albér.

Flere musikere gik ned i salen for at komme helt tæt på publikum og gøre oplevelsen endnu mere intens.

Der er både luftguitarer og luftklaverer i gang blandt publikum. Men også en sok kan bruges. Her er en fin dirigent-sok, der ivrigt sætter takten under hvert nummer.

Der blev danset til calypsomusik under festmiddagen. "Når det kommer til musik, er mennesker med udviklingshæmning faktisk foran pædagogerne. Deres evne til at forstå og tage imod musik er imponerende. De reagerer meget fysisk," siger Ole Albér.

ferie

med plads til forskelle

www.musholm.dk

En god oplevelse

Landsbyen 54 70 52 01

**Fest • Diner Transportable
Frokoster • Receptioner
Møder/kurser • Jubilæer**

Krårup Møllevej 1
4990 Saksøbing

info@landsbyenvaabensted.dk
www.landsbyenvaabensted.dk

Lundens Bondegårdsferie - handicap ingen hindring!

- Handicapvenlige lejligheder med bl.a. loftslift og hæve/sænke senge.
- Sansehave og sanserum.
- Legeplads.
- Heste, geder, kaniner, hunde og katte.
- Åbent landbrug hos den økologiske nabogård.
- Ren sønderjysk natur så langt øjet rækker!

*"Oplevelsesgaranti for alle
- med eller uden handicap!"*

www.lundensbondegårdsferie.dk

FØRTIDS PENSION?

INFORMATIONSMØDER OM

førtidspension

- hvad er myter? Og hvad er intentionen i lovgivningen?

Der har de seneste år været en kraftig diskussion om førtidspensionsreformen – en diskussion præget af mange holdninger, ønsker og visioner. Den uskønne implementering af reformen har selvfølgelig også spillet ind, fordi den har medført, at mange unge med udviklingshæmning står tilbage som de store tabere, fordi de ikke har kunnet få den førtidspension, som alle troede var en selvfølge.

LEV afholder derfor i foråret og efteråret 2014 en række informationsmøder om førtidspension.

PROGRAMMET FOR INFORMATIONSMØDERNE ER DET SAMME LANDET OVER:

17.00

Førtidspensionsreformen og dens begreber i forhold til mennesker med udviklingshæmning.

17.30

Førtidspensionen og den glatte sag - findes de?

18.30

Pause med sandwich.

19.00

Hvilke informationer skal være til stede, når der skal træffes en beslutning om førtidspension.

19.30

Hvordan ser den "gode" ansøgning om førtidspension ud.

20.00

Hvordan kommer man videre, hvis det går galt? Hvor kan man søge hjælp.

21.00

Kom godt hjem.

INFORMATIONSMØDERNE AFVIKLES SÅLEDES:

8. maj · Frederikshavn,

Maskinhallen - Generator, Skolegade 8, 9900 Frederikshavn

13. maj · Ålborg

Værestedet Perlen, Løkkegade 7, 9000 Ålborg

22. maj · Århus

Marselisborgcenteret, P.P. Ørums Gade 11, 8000 Århus C

26. maj · Vejle

CFBB Vejle - Ellehøj, Ellehammersvej 8, 7100 Vejle

10. juni · Esbjerg

Vindrosen, Exnersgade 4, 6700 Esbjerg

2. september · Odense

Det beskyttede værksted Skovgården, Skovgårdsvej 16, 5230 Odense M

9. september · Faxe

Faxe Vandrerhjem, Østervej 4, 4640 Faxe

16. september · Vordingborg

Hollænderhaven, Fuglebakken 3, 4760 Vordingborg

17. september · Slagelse

Storebæltsskolen, Storebælts Erhvervspark 1, 4220 Korsør

18. september · Frederikssund

Langes Magasin, Østergade 3, 3600 Frederikssund

28. oktober · København

TV Glad, Rentemestervej 45, 2400 København

4. november · Hillerød

Levuk, Milnersvej 39 A, 3400 Hillerød

Tilmelding på www.lev.dk – gå ind under "Aktiviteter"

Større slagkraft til LEV

**Vær
med**

**gratis
prøve-
medlem-
skab**

"Vær med" er en ny kampagne, der skal give flere medlemmer til LEV. Midlerne er blandt andet flere tilbud til børnefamilierne, et lyttekorps samt et supplement til den nuværende telefonrådgivning

LEV arbejder hele tiden på at være en relevant og samlende faktor for familier, der har udviklingshæmning inde på livet. Mange medlemmer er lig med større slagkraft, og derfor gennemfører vi i første halvdel af 2014 en kampagne, som netop sigter på at invitere endnu flere med i LEV-familien. Kampagnen hedder "Vær med" og er samtidig startskuddet til et mere konstant fokus på hvervning af medlemmer i LEV.

FLERE TILBUD TIL BØRNEFAMILIER

Kampagnen henvender sig i første omgang til børnefamilier, primært til familier med børn i overgangen mellem børnehave og skole samt unge på vej ind i voksenlivet. For at gøre LEV mere attraktiv for denne gruppe arbejder vi på at forstærke de nuværende aktiviteter med endnu flere tiltag. Fremadrettet vil LEV derfor hvert år tilbyde kurser målrettet børnefamilier. Derudover skal LEVs Facebook-side i højere grad vinkles mod børnefamilier med relevante opslag for familiernes hverdag.

LYTTEKORPS

Endvidere arbejder vi med på sigt at etablere et "lyttekorps", hvor nybagte forældre til et barn med udviklingshandicap kan trække på andre, der selv har oplevet at stå i samme situation, ligesom vi arbejder på at etablere et supplement til telefonrådgivningen, så flere behov kan tilgodeses.

FEM PILOTER

Fem kredse har meldt sig som piloter for kampagnen, nemlig LEV Faxe/Vordingborg/Stevns, LEV Holbæk/Odsherred, LEV Vejle, LEV Aarhus og LEV Vendsyssel. Pilotkredsene har budt ind med forskellige tiltag, som de vil afprøve i forhold til medlemshvervning, blandt andet tilbud om et halvt års gratis medlemskab af foreningen, så LEV kan få et indblik i, hvad der virker, når vi skal invitere flere med. Derudover ligger der et arbejde i at trimme samspillet mellem pilotkredsene og LEVs sekretariat omkring medlemshvervning, så kredsene får den sparring og støtte, som de har brug for til deres arbejde.

I LEV er der ansat en ny organisationskonsulent, som netop har medlemshvervning som ét fokusområde og derfor skal være tovholder på kampagnen og støtte pilotkredsene i de aktiviteter, som de søsætter.

Kampagnens formål er at vise, at man får noget ud af at være med i LEV. Vi har gang i en masse aktiviteter og tiltag, som skal gøre livet som familie med handicap lidt lettere. Og selv om kampagnen i første omgang koncentrerer sig om de fem pilotkredse, er alle naturligvis velkomne til at hive fat i familie, venner og andre, der interesserer sig for udviklingshæmmedes vilkår og sige "Vær med, du får helt sikkert noget ud af det!"

Nye "vær med" tilbud fra LEV Holbæk/Odsherred

Så er vi her igen med nogle gode tilbud til vores medlemmer og til dem, der vil "være med". Vi har to arrangementer – en tur i zoologisk have og et arrangement om seksualitet.

Vi har lige været med til fastelavnsfest på Ladegårdsskolens Fritidshjem. Det gav 20 nye medlemmer til LEV. Til dem skal der endnu en gang lyde et "Velkommen i LEV-familien".

Selv om vi i LEV Holbæk/Odsherred er en pæn stor kreds, cirka 260 i familien, så vil vi gerne være flere, for der er nok at kæmpe for i dagens Danmark, også lokalt. Her tænker vi på nye store institutionsbyggerier såsom Bostedet Jyderup med 42 lejligheder og integreret dagtilbud. Eller ledsagerordning, hvor vores kommune ikke synes, det er nogen kerneopgave. Desuden følger vi med i debatten om inklusion i børnehaver og folkeskole.

Vi prøver lokalt at være repræsenteret i handicapråd, LBR, skolebestyrelser og pårønderråd. Kort og godt alle steder, hvor vores målgruppe er.

Så derfor, du som allerede er med i LEV-familien, gå ud og spørg de andre forældre på dit barns tilbud, om de ikke vil "være med". Tilbuddet er stadig: Et gratis prøvemedlemskab i LEV i seks måneder (gælder p.t. kun for de fem pilotkredse, som du kan læse mere om på forrige side). For sammen er vi stærke, og der er brug for det.

Hvervekoordinator i LEV Holbæk/Odsherred:
Mogens Hansen. Mail: sk@lev.dk eller tlf. 2149 5389.

Webmaster

Der er tale om en nyoprettet stilling som webmaster i LEV Holbæk/Odsherred. Opgaven er at oprette hjemmeside og vedligeholde denne.

Løn: Glæden ved at "være med". Tiltrædelse når det passer dig.

Henvendelse til Mogens på mail: sk@lev.dk.

Alle har ret til en seksualitet, hvordan forholder vi os til det?

Arrangementet starter med et oplæg ved seksualvejleder Lars K. Nørremark. Herefter er der åben debat om emnet.

Tid og sted: Onsdag den 7. maj kl. 19.00 til 21.00, på CSU-Holbæk, Seminarieparken 2, Holbæk.

Tilmelding senest den 4. maj til Mogens på mail: sk@lev.dk eller på tlf. 2149 5389.

Familie dag i Odsherred ZOO

LEV Holbæk/Odsherred inviterer alle medlemmer af LEV Holbæk/Odsherred til en gratis dag i Odsherred ZOO

Tid og sted: Søndag den 15. juni kl. 10.00. Vi mødes på parkeringspladsen på Esterhøjvej 94-96 i Asnæs.

Ved et medlemskab af LEV Holbæk/Odsherred er der gratis adgang for en voksen og et barn. Ved parmedlemskab af LEV Holbæk/Odsherred er der gratis adgang for to voksne og et barn. Eventuelle søskende kan deltage for 75 kr., hvis de er under 12 år, og for 105 kr., hvis de er over 12 år.

Ved tilmelding oplyses medlemsnummer.

Hvis man endnu ikke er medlem af LEV, så tilbyder vi gratis prøvemedlemskab af LEV i seks måneder. Så oplys navn/ navne på dem, der vil meldes ind i LEV, ved tilmeldingen.

Tilmelding senest den 11. juni
til Mogens på mail: sk@lev.dk eller på tlf. 2149 5389.

Greva Smørrebrød

Kattesund 9 · 8700 Horsens

75 62 38 11

Mandag: 9-14
Tirsdag-torsdag: 9-17
Fredag: 9-19
Lørdag & helligdage: Lukket
Søndag: 16-20

Tvind- Botilbuddet på DNS

”meget mere end et botilbud!”

6990 Ulfborg, telefon: 2819 5541

www.botilbuddet-dns.dk

HELE NORDJYLLANDS SPECIALSKOLE

LIMFJORDSSKOLEN

LØGSTRUP

STU
I DØGNDRIFT

NATUR • KUNST • IDRÆT • SUNDHED • MEDIER
REJSER IND- OG UDLAND

WWW.LIMFJORDSSKOLEN.DK

ROYAL CANIN

OMSORG TIL DIN HUND GENNEM KORREKT ERNÆRING

ER DU OPDRÆTTER KAN DU FÅ STOR BUEDE AF ROYAL CANINS OPDRÆTTER ORDNING
- RING PÅ TLF. 0915 2525 FOR MÆRKE

Sydhjørnet

Ledig plads

Grønnegade 3 · 6580 Vamdrup · Tlf. 28 55 24 11 · www.sydhjornet.dk

Den digitale dansetime

Rigtig mange mennesker med eksempelvis udviklingshæmning sidder hver eneste dag uden mulighed for at deltage i bevægelsesaktiviteter. Det er der mange grunde til: ingen instruktør, som kan varetage aktiviteten, ingen tilbud i lokalområdet, som passer til disse mennesker, logistikproblemer med enten kørsel eller personale.

Det vil Signe Naessing, stifter og ejer af The Feel Good Way, der tilbyder et særligt dansekoncept til mennesker med handicap, som relaterer sig til deres hjerne, det være sig udviklingshæmmede, spastikere, senhjerneskadede mm., nu ændre på.

Det gør hun ved hjælp af "Den digitale dansetime". Den skal bringe dans og bevægelse ud til disse mennesker – lige præcis hvor de befinder sig. Dansetimen hentes ned på iPad, smartphone eller pc og kan bruges til at danse alene, eller sammen med andre, hvor man kan vise den på storskærm eller lignende, så mange kan danse sammen.

Signe Naessing håber at kunne præsentere den nye dansetime, som skal produceres af Glad Produktion, til maj. Men for at det kan ske, skal der samles knap 170.000 kr. ind. **Hvis man ønsker at bidrage, kan man gøre det på thefeel-goodway.com/feelgoodrevolution/.**

Danmark får sin første daglige lydavis

Berlingske starter daglig lydavis for ordblinde og svagtseende

Fra april giver Berlingske syv dage om ugen adgang til en avis for de mange danskere, der ellers ikke har mulighed for at læse en avis eksempelvis ordblinde og svagtseende. I Danmark har omkring 750.000 voksne mennesker svært ved at

læse. Berlingske Lydavis udkommer i et nyt og tæt samarbejde med Nationalbiblioteket for mennesker med læsevanskeligheder, Nota, under Kulturministeriet, skriver danskemedier.dk.

"Vi taler ofte om, at der er et demokratisk underskud i Danmark, fordi mange danskere har svært ved at læse avis. Men nu bliver der faktisk mulighed for at få daglig adgang til at høre avisen for mennesker, der har svært ved at læse. Formålet er at gavne den demokratiske debat, og vi forventer kun små indtægter på lydavisen," siger chefredaktør Jens Grund, Berlingske.

Samarbejdet med Nota betyder samtidig, at nationalbibliotekets 60.000 brugere, der har svært ved at læse og derfor ellers ikke kan få glæde af en daglig avis, fremover dagligt kan høre Berlingske ganske gratis.

Nota har efter flere års indsats udviklet en syntetisk stemme og kan på kort tid omsætte Berlingskes papiravis til en fem-seks timer lang lydavis, hvor man kan vælge at høre hele avisen eller blot lytte til de artikler, som vækker særlig interesse.

Hos Nota kan brugerne allerede abonnere på Weekendavisen som lydavis, men med den nye lancering hos Berlingske bliver det altså muligt at få avisen læst op dagligt. Lydavisen vil kunne streames til web, smartphones og tablets.

Kulturminister Marianne Jelved ser store perspektiver i, at en daglig lydavis går i luften i Danmark. Lydavisen er endnu et skridt på vejen til at fjerne de barrierer for mennesker med handicap, som vi gennem FN's handicapkonvention har forpligtet os til at arbejde for, siger kulturministeren.

JØRGEN LØBNER

Statsautoriseret revisor

Nørregade 14 • 8850 Bjerringbro

Tlf. 86 68 04 76 • Fax 86 68 04 64

E-mail: revisor@loebner.dk

KJØGX_{aps}

Ingemanns Allé 62 • 6700 Esbjerg

75 12 42 77

Telefax 75 12 44 98

www.kjoegx.dk • adm@kjoegx.dk

DILLESOLM - et liv på egne betingelser

Salimorvej 1 • 4874 Gedser

Tlf. 54 16 37 37 • www.dillesholm.dk

Ifö cares

Ifös badeværelser er bygget til hele livet – med et design som giver funktionalitet og æstetik.

www.ifo.dk

1. marts 2014 • 5 nye pladser grundet nybygning

Knagegården

Fangelvej 51 • 5260 Odense S

Tlf. 65 96 29 59

www.knagegaarden.dk

Vilstedsøgaard

tlf:40904368

Handicapvenligt

vdt@vesthimmerland.dk

123hjemmeside.dk/vilstedsogaard

Logistikløsninger til hele Europa for fødevarer.

H. P. Therkelsen A/S • Postbox 109 • Eksportvej 1

6330 Padborg • Tlf. 7467 1454

Fax 7467 1170 • E-mail: hpt@hpt.dk • Internet: www.hpt.dk

Krobakken

1 ledig plads

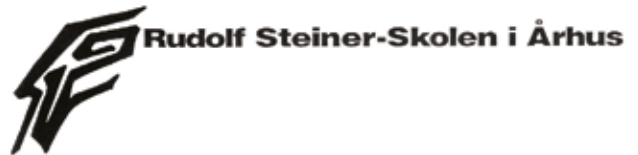

Krobakken 28 • 9460 Brovst • Tlf. 96 44 00 25

www.krobakken-hih.dk

BH Smede & Montage

Stationsvej 6 • 8444 Balle
Tlf. 24 25 27 75

Rudolf Steiner-Skolen i Århus

Spezialklasserne på Rudolf Steiner-Skolen i Århus er et heldagstilbud for børn med vidtgående generelle indlæringsvanskeligheder. Der undervises fra 1. til 10. klassetrin. Skole og fritidsordning fletter sig ind i hinanden, således at det enkelte barn får et trygt og forudsigeligt sammenhængende dagsforløb.

Strandvejen 98 • 8000 Århus C • Telefon 86 14 01 30
spezialklasserne@sydskolen.dk • www.sydskolen.dk

Region Syddanmark

Specialcenter for Voksne med Handicap

Afdelinger:

- Grønnebæk, afd. Fuglemajgaard og Kompasrosen, Rødding.
- Bøge Allé 16, Ribe.
- Østruplund, afd. Marken, Skoven, Slottet og A-hus.

Højt specialiserede ydelser:

- Svær problemadfærd
- Foranstaltningedømte
- Misbrugsproblematikker

Centeradresse:

Klintebjergvej 75, 5450 Otterup
Tlf. 9944 1400

specialcentervoksnehandicap.regionssyddanmark.dk

hulegården

botilbud

Et inkluderende fællesskab

Lær af livet Lær i livet Lær i livet

Du bor i et af vores ni selvstændige huse, hvor du selv deltager i at få huset til at fungere. Det handler om at være deltagende i et fællesskab, læring og udvikling. Vi hjælper dig til at finde uddannelse, arbejde eller beskæftigelse.

Du er altid velkommen til at ringe.

SOCIALPÆDAGOGERNE

ØSTJYLLAND

Søren Frichsvej 42 C, st. • 8230 Åbyhøj

Tlf. 72 48 63 00

A-kassen: 72 48 60 10

Fax: 72 48 63 50

E-mail: oestjylland@sl.dk

Nordthy Hjemmeservice

Silstrupvej 12 • 7700 Thisted

Fordi det er svært at nå det hele selv klarer vi:
Rengøring / havearbejde i private hjem

Tlf. 96 18 57 00

BÆKGAARDEN

Låsbyvej 149 B

8660 skanderborg

Tlf. 21 42 16 55

www.baekgaarden.dk

Nordea

www.nordea.dk

LEV-kontakten

Regionalt opdelt

1000 - 2990

Sponsoreret
www.detukendtes.dk

G.A. Hansen A/S
Udstyr til overfladeteknik

Symfonivej 22 • 2730 Herlev
Tlf.: 4491 3533 / 8661 5888
www.ga-hansen.dk

Mesterladden 33
2820 Gentofte

Tlf. 39 65 02 07

3000 - 3670

REGNSKABSHJÆLP
JØRGEN BRUUN
Bogføring og revision

Vandværksvej 9 • 3390 Hundested
Tlf. 47 96 13 11 • Fax 47 96 13 16 • E-mail: jorgen.bruun@youmail.dk
Vi tilbyder bogføring og revision for firmaer, herunder momsregnskab, lønregnskab, årsregnskab. Forsømte regnskaber føres ajour. Forskudskemaer, selvangivelser udfyldes. Hjælp/undervisning i brug af PC tilbydes.

4000 - 4990

Brdr. Beierholm ApS
Bygmestre

NYT HUS • OMBYGNING • TILBYGNING

Kontor: 56 38 01 38 • Levetoftvej 39 B, Haslev

Tilbud til mennesker med udviklingsforstyrrelser og udviklingshæmning: Skolehjem, ungdomsuddannelse, voksencentre og værksteder

Strandvejen 15 • 4733 Tappernøje • Tlf. 55 96 51 19
E-mail: marjatta@marjatta.dk • www.marjatta.dk

Steen T. Hansen ApS

Tlf. 54 44 13 10 • Tlf. 54 44 41 29
Fax 54 44 41 62 • steen@steenthansen.dk
www.steenthansen.dk

Aut. VVS-Installatør
VARME - VAND - VENTILATION
SANITET - SMEDIE - BLIK - OLIEFYR

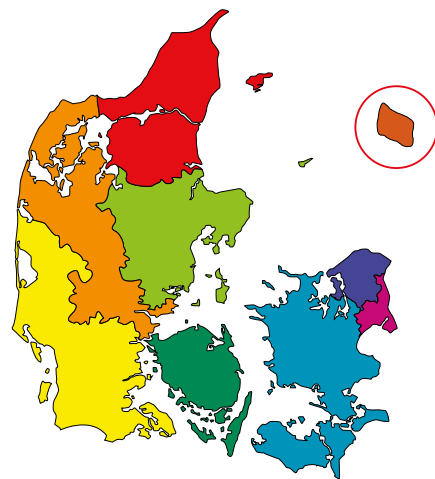
6000 - 6990

Stort udvalg i pottedplanter fra drivhus, samt alt indenfor buketter, Begravelse og Bryllupsbinderi.

Højgårdvej 14, 6100 Haderslev
74 52 68 64

Revisionscentret Haderslev
registrerede revisorer

Hansborggade 30
6100 Haderslev
Tlf. 74 52 01 52
Fax 74 52 74 54
www.revisor.dk

Aflastningshjemmet Rendberg

et tilbud til udviklingshæmmede voksne og børn

Rendbjergvej 9
6320 Egersund
Tlf. 74 44 23 52

MURERMESTER

Preben Mikkelsen

Trehøjevej 74
Telefon 97 38 61 85
Aut. kloakmester

7000 - 7990

EGON VADH'S
VVS-SERVICE

Alt i VVS-Service - Nyt
Reparationer

7532 0510
2014 1553

www.egonvadsivvs.dk

JL·BUD 40 36 40 09

Fest rute alle hverdage:
Søndag - Sønder - Århus - Ålborg - Roskilde
Søndag - Hvide Sande - Hvide - Øst
Søndag - Sønder - Ålborg

Kurser og Ekspres-kurser:
92 over arbejdsgang, rute - ring for info.

Online booking:
jl-bud.dk

ANKER HØST

registreret revisionsaktieselskab

Gode resultater
kommer af
godt samarbejde

Ring og få et uforpligtende tilbud

Østergade 12 • 7400 Herning • Tlf. 97 12 13 77
www.ankerhost.dk

8000 8990

Få XTRA plads til minderne, møblerne og alt det andet

Lej dit eget private
opbevaringsrum.
Fra 5 - 445 m²

Opvarmet, tørt og sikkert.
Fri adgang til dine ting alle
dage kl. 6 til 22.

86 36 37 00
www.boxit.dk

BOXIT
DIT XTRA DEPOTRUM

Edwin Rahrs Vej 75 • Århus V • Hverdage 9-18 • Lørdag 9-16

Café Pakhuset
En særlig Café
med god tid til det hele

Hjælpervej 10 • 8000
Næstved • Tlf. 87 80 88 88
www.cafepakhuset.dk

Revisor
Carlo Andreasen

Torrevænget 10 - 8310 Tranbjerg J

Tlf. 86 11 27 16

Center for Voksne med Autisme og ADHD

Tingagergården
Botilbud

Tilst Skolevej 17 • 8381 Tilst

8713 2377
aarhus.dk/cvaa

Ring og få et tilbud

Skovby Anlæg

22 50 23 89

skovbyanleg@jubii.dk

Tinbækparken 55 • 8464 Galten • www.skovby-anleg.dk

89 59 22 30

HANDICAPRIDECENTER

v/ Ann Knuth

Jeg tilbyder handicapridning samt ridelejr.
Henvendelse mobilnr. 2026 1346

JOHS. RASMUSSEN HYLKE A/S

Containerservice

Kranservice

Dyretransport

Levering af sand, ral,
granit og muld

HYLKEVEJ 94

Tlf. 86 53 80 38

Biltlf. 30 82 80 50 • Fax 86 53 80 27

PRESSALIT®
care

www.pressaliticare.dk

Handicap Centret Kronjylland

Landsbygade 32, Stevnstrup
8870 Langå
Tlf. 86 46 71 49

Ved dødsfald, så henvend dem trygt til:

GLERUPS

BEGRAVELSESFORRETNING
v/Poul Glerup • Hougårdsvej 3 • 8950 Ørsted

Døgnvagt: 86 48 88 28

Tillid gennem 3 generationer

ANLÆGSGARTNER

Svend Erik Lind A/S

Reballevej 6, Åes
8700 Horsens

75 66 91 80

www.se-lind.dk

Holger Danskes Vej 17 • 8960 Randers SØ
Tlf. 87 11 00 90 • www.multitek.dk

SKROTSPECIALISTEN

• Jern og metalkrot
• Produktions- og maskinkrot
• Gamle landbrugsmaskiner
• Godkendt til miljøbehandling af biler

Kirkestien 2 A, Vejby
8961 Allingåbro
Telefon 20 13 16 38
Telefon 86 48 13 59

9000 - 9990

AMU Nordjylland

AMU Nordjylland uddanner medarbejdere,
ledere, ledige og selvstændige i forhold til
de aktuelle behov på det nordjyske arbejds-
marked.

www.amunordjylland.dk

LØKKEN BLIKKENSLAGER- &
VVS-FORRETNING

v/ Flemming Mikkelsen
Aut. VVS-installatør

Tlf. 98 99 15 30

Vinkelvej 4 • 9480 Løkken

Vand - Varme - Sanitet - Kloakarbejde

Medlem af Løkken
Handelsstandsforening

Murerarbejde · Flisearbejde
Tilbygning · Renovering · Medbyg

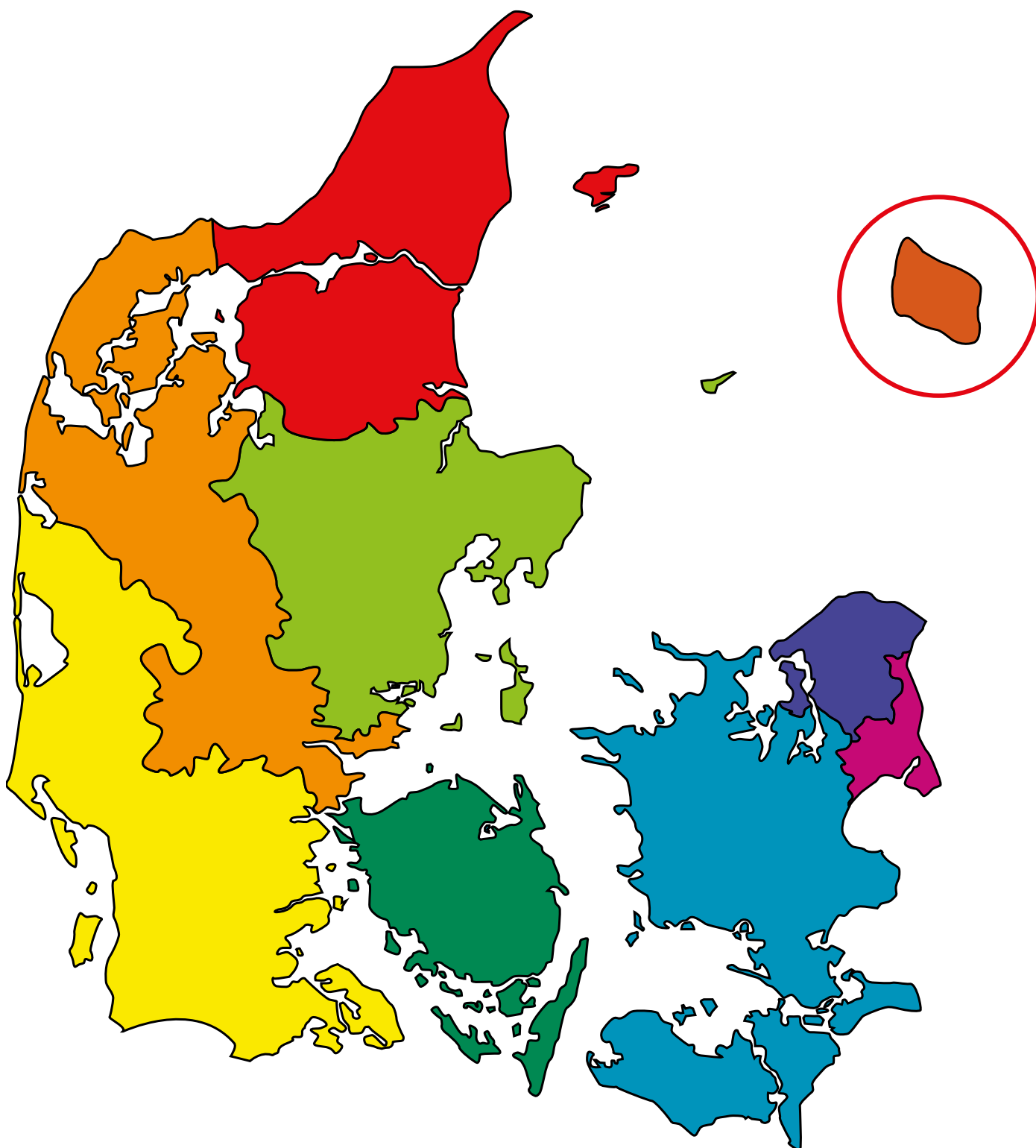
Murermester

J.O.E. Nielsen

Rødkælkevej 3, Stenum
9700 Brønderslev

Tlf. 98 83 86 00

Bil 21 81 40 58

Frisk frugt og grønt hver dag!

Klær på dagen
- hurtigt for sundheden!

FRUGT KARL
FRESH FRUIT & GRÖNT ENØGDS
Herningvej 10, 8500 Grenaa, Århus 70 62 01 00

viden djurs
VID

Århusvej 49 • 8500 Grenaa
Tlf. 87 58 22 00 • www.videndjurs.dk

Herning Løve Apotek
Gratis parkering bag apoteket

Bredgade 45 • 7400 Herning • Tlf. 97 12 00 22

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

AALBORG

Søndergade 62, st. • 9000 Aalborg
Tlf. 70 300 858
Fax 98 16 62 26 • 98 12 71 79

**JYSK støtter
handicapidrætten i
dit lokalområde**

JYSK.dk

Tranevangen 1 . 3450 Allerød
Tlf. 48 17 27 02
www.scancon.dk

Jens Kromanns Vej 9
Snoghøj
7000 Fredericia
Tlf. 75 94 56 14

Aftenskolen for udviklingshæmmede.

Ring og rekvirer program for sommerhøjskoler, weekendkurser samt for undervisning i Kolding, Fredericia Vejle, Svendborg og Langeland.

**PROJEKT
AMAGER NATURHJÆLPERE**

ET TILBUD TIL
UDVIKLINGSHÆMMEDE

WW.UDE-HOLDET.DK

Skovhuus

fine ■ Knits

www.skovhus-strik.dk

Opdager indbrud, brand, gas og vand

Bestil Falck Alarm nu
på 70 10 40 80 eller falck.dk

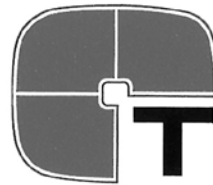

Falck

VOGNMAND OB TRANSPORT

Nr. Stenderupvej 89, Kolding
4044 5306

- Vognmandskørsel med kran/grab, kærre/tipsættevogn, blokvogn og hejs
- Affald fjernes
- Lev. af container, sand, sten, støbemix, flis og granitskærver

TRESS®

Danmarksvej 34 • DK-8660 Skanderborg

Ordretelefon: 86 52 22 00

Ordretelefax: 86 52 22 26

E-mail: tress@tress.dk

Homepage: www.tress.dk

Sammen når vi op Team

TIME

Søndervang 3
9640 Farsø
Tlf.: 98 63 24 33

www.time-danmark.dk

Kemp & Lauritzen

Vi gør det nemt for dig

EL-INSTALLATION

Roskildevej 12
2620 Albertslund
Tlf: 4366 8888

www.kemp-lauritzen.dk

www.aof-randers.dk

Østervold 28, 2. Sal • 8900 Randers C

Tlf. 86 43 00 00 • Fax 86 40 86 43

E-mail. kursus@aof.dk

AKTIVITETSCENTRET KELLERSVEJ

Dagtilbud for voksne udviklingshæmmede

MANGFOLDIGHED OG MULIGHEDER

Flexibilitet • Oplevelser/omsorg • Neuropædagogisk tilgang
Dyrehold og ridning • Mulighed for halvtidspladser
• Cafe Dukkehuset

Kellersvej 13 - 23. 2860 Søborg
Telefon 39 57 33 60 - E-mail: ac-kellersvej@gladsaxe.dk
Hjemmeside. www.gladsaxe.dk/ac-kellersvej

SOLUND 2014

MUSIKFESTIVAL

GRATIS! Tirsdag d. 10. juni "Den Store Integrations Fest". Kom og oplev: Brdr. Olsen, Frede Fup, Mr. Jack & the Daniels, Blue Van, De Røde Gebisser, Kruhøffer & Vejs Duo, In Lonely Majesty.
Tirsdagens koncerter er der fri adgang til.

Onsdag d. 11. juni: Skole- og bb. bands, D-A-D, Lis Sørensen, Hej Matematik, Kandis, Dúné, Turboweekend. Poul Halberg & Friends, Ib Grønbech, John D. Band, Michael Hardinger Band, Fede Finn & Funny Boyz, Shit Happens (Tyskland), United By Music (Holland), Jacob Jensen Band (DK), White Stars (DK), Sylvester Larsen, Nadolphy & Flegge Bach

Torsdag d. 12. juni: Rasmus Seebach, Birthe Kjær & Feel Good Band, Magtens Korridorer, Thomas Helmig, Carpark North, Folkeklubben, The Eclectic Moniker, Tom Jones Eksplosion, Richard Ragnvald med band, Tom Donovan, Peter Larsen, Peter "Vildmand", Lene Nørrelykke & Allan Mortensen gospel koncert

Ret til ændringer forbeholdes

NYT! NYT! Billetsalg døgnet rundt

Skriv til os på us@solundfestivalen.dk - skriv navn og tel. nr. - Vi ringer dig op.
Alternativt: Ring på 86 52 55 66 - Læg navn og telefonnummer - Vi ringer dig op

Eventuelt ikke solgte billetter "skydes af" ved indgangen på dagene.

Priser 2014

Brugerpris: 1-dagsbillet 450 kr. • 2-dagsbillet 725 kr.

Ledsagerpris: 1-dagsbillet 200 kr. • 2-dagsbillet 300 kr.

Camping 35kr./nat • Morgenmad 50 kr. • Indendørs overnatning 50 kr./nat

Henvendelser vedrørende billetter / din bestilling kan KUN!! ské på telefon 86 52 55 66.
Du kan altid tjekke aktuelle billetstatus på www.solundfestivalen.dk eller ring 21 36 14 62 på dagene.

MUSEUM SØNDER JYLLAND

OLDEMORSTOFT
SØNDERJYSK LANDBRUG
OG GRÆNSEN

Bovvej 2 A • 6330 Padborg
Tlf. 74 67 51 50
www.museum-sonderjylland.dk

BR service

Vi har 18 års erfaring med rengøring i:

- Private hjem
- Hjemmeservice
- Aflastning v/sygdom m.m.
- Praktisk hjælp
- Erhvervsrengøring
- Hovedrengøring

Vi arbejder med omtanke for dig. Kvalitet og service sætter vi i højsæde. Ring og få et uforpligtende tilbud på tlf. **86 57 12 59**

Gøgl og Musikfestival 21. maj 2014

Handicap Løugumgård

STU Nextjob

SÆRLIGT TILRETTELAGT
UNGDOMSUDDANNELSE
FOR UNGE I HOVEDSTADSOMRÅDET

- Skræddersyet undervisning tilpasset dine interesser og behov
- Læring om arbejdslivet og praktikker på arbejdsmarkedet
- Personlig udvikling
- Masser af motion og fysiske aktiviteter
- Godt fagligt og socialt miljø.

Læring for livet!

Bregnegårdsvej 32
2900 Hellebæk
Tlf.: +45 28 05 26

Læs mere på www.nextjob.dk

NEXT JOB

Bred VVS A/S

CVR 24 21 04 99

Kruså • Gråsten • Holbøl • Als • Aabenraa
Skraentens 22 - 6340 Kruså - Tlf. 74 67 15 12 - vvs@bred.dk

NORDFYNS HØJSKOLE

Handicap ingen hindring

Læs mere om os på
www.nordfyns.nu

h&m

Malerfirmaet hansen & mortensen A/S
Orionvej 16 • 7430 Ikast

Ikast 97 15 27 60 • Telefax 97 15 54 64

e-mail: post@maler-hm.dk
www.maler-hm.dk

GARANTI PÅ KVALITET

Ringtved as

www.ringtvedas.dk

KVALITET vejen til et godt ry

C.E. Christiansens Vej 3 • 4930 Maribo • Tlf. 54 78 14 15

- For private
- Erhvervsbyggeri
- Boligforeninger
- Det offentlige

Aalestrup

Busgade 10 D - 9620 Aalestrup
Telefon 99 66 94 94

www.byen-i-byen.dk

Ny organisationskonsulent i LEV

Camilla Overgård Nielsen blev ansat som ny organisationskonsulent i Landsforeningen LEV den 1. februar 2014. Her får hun særligt ansvar for medlemshvervning og udvikling af frivillig-kulturen i LEV, ikke mindst hvervning af frivillige til det boligpolitiske arbejde.

Camilla er uddannet teolog og har erfaring med frivilligt socialt arbejde fra henholdsvis rådgivningsarbejde i Psykiatrifonden og som netværks-koordinator for udsatte mennesker i Missionen blandt Hjemløse.

- LEVs arbejde med at forbedre vilkårene for mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende er vigtigt og værdifuldt. At være en medspiller i opbygningen af LEV som en engageret organisation med mange medlemmer og fokus på udvikling af frivilligt arbejde, lyder som en spændende udfordring, og jeg har glædet mig meget til at komme i gang, udtaler Camilla.

Camilla er 34 år og bor i København med sin mand og deres to døtre.

LEV Nordjylland afholder forårsfest

i Vrå Hallen, Stadionvej 17, 9760 Vrå,
fredag den 2. maj 2013, kl. 17.30 til 21.30

I år er der følgende festmenu:

Kryddersteg m/råstegte kartofler, salat og brød.
Dessert: Is. Kaffe m/småkager og chokolade.
Drikkevarer hentes og betales i baren.

Under festmiddagen spiller orkesteret GIRO 413, som efter midt-dagen fortsætter med dansemusik af høj velsvingende kvalitet frem til kl. 22.00, hvor festen slutter. Den samlede pris er 250 kr. pr. person. Kvittering medbringes!

Tilmelding sker ved indbetaling på:

Reg.nr.: 5655 Kontonr.: 0718143578

For yderligere oplysninger kontakt Børge Jensen på tlf. 9888 7877 eller mail: borge.eva@10mb.dk.

**Sidste frist for tilmelding er:
Tirsdag den 22. april.**

Informationsmøde vedrørende værgemål

LEV Slagelse/Sorø afholder torsdag den 24. april kl. 19.00 debataften om værgemål. LEVs landsformand, Sytter Kristensen, er oplægsholder.

Under informationsmødet vil der også være mulighed for at stille spørgsmål om ledsagerordning, samt regler for valg af egen bolig.

Arrangementet finder sted på Storebæltsskolen i Korsør. LEV vil være vært med kaffe, te, kage, øl og vand.

Sidste tilmeldingsfrist er mandag den 14. april 2014 til Gitte Larsen på mail gla@attheweb.dk eller på tlf. 2853 1309.

Sjældne Diagnoser

"Det er de stærke,
der overlever"

Undersøgelse af samspillet med social- og sundheds-
sektoren blandt borgere med sjældne sygdom og handicap

Det er de stærke, der overlever

Sjældne Diagnoser har netop offentliggjort en ny rapport, hvor 11 familier fortæller om, hvilke områder i hverdagen, de oplever som problematiske med fokus på kontakten til sundhedsvæsenet, socialektoren og familielivet. De giver også et bud på, hvorfor de oplever dette og hvilke indsatsområder, de mener, vil kunne styrke sjældne borgeres håndtering af hverdagen. Rapporten har fået titlen "Det er de stærke, der overlever".

Rapporten viser blandt andet, at borgere med sjældne diagnoser oplever problemer med at blive taget alvorligt i mødet med sundhedsvæsenet.

Sjældne Diagnosers formand, Birthe Byskov Holm, er ikke overrasket over resultaterne: "Standardprocedurer sættes ud af spil, når "systemet" mangler viden om de sjældne diagnoser. Derfor har familierne en meget stor dokumentations- og koordinationsbyrde mellem de mange involverede instanser."

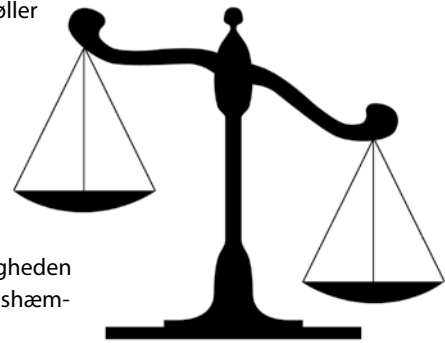
**Læs hele rapporten
på sjaldnediagnoser.dk**

Retssager traumatiserer udviklingshæmmede

Når udviklingshæmmede udsættes for voldtægt og seksuelle overgreb, risikerer de senere endnu et alvorligt traume. De kan nemlig ikke altid klare at blive afhørt i en retssal. Det fortæller psykologer på landets centre for voldtægts ofre i Aarhus og København.

"Der er nærmest tale om endnu et overgreb. Selvom mange af de her mennesker måske ser voksne ud og til dels virker voksne, er det slet ikke tilfældet. De er ofte som små børn oppe i hovedet. Og de kan slet ikke klare en afhøring. De bryder ofte helt sammen," fortæller ledende psykolog på Center for Voldtægts ofre i Aarhus, Anja Hareskov til dr.dk. Hun repræsenterer en række psykologer fra Aarhus og København, der mener, at politiet skal blive bedre til at vurdere, om en udviklingshæmmede kan klare en afhøring i en retssal, eller om de skal videoafhøres, som man altid gør med mindre børn.

Vicestatsadvokat, Michael Møller Hansen, der repræsenterer anklagemyndigheden i hele landet, ser ikke et større problem her. Men han vil heller ikke udelukke, at der kan være brug for yderligere efteruddannelse for at ruste anklagemyndigheden bedre til at vurdere udviklingshæmmede før en retssag.

EKSTRA BLADET FRIKENDT for Skarridsø-artikler

Retten i Holbæk frikendte i marts en journalist fra Ekstra Bladet, der var tiltalt for at have udnyttet fortrolige oplysninger om forholdene på Skarridsøhjemmet i Jyderup og taget billeder i smug, da han gik undercover på bofællesskabet for udviklingshæmmede i 2011.

Retten mente, at anklagemyndigheden havde været så lang tid undervejs, at sagen var forældet. Derfor tog retten slet ikke stilling til, om det var okay, at journalisten tog billeder og brød sin tavshedspligt, fordi det var i samfundets tjeneste.

De artikler, der blev bragt i Ekstra Bladet, viste forfærdelige forhold for beboerne på Skarridsøhjemmet. Et halvt år efter artiklerne frikendte en rapport fra kommunernes egen forening, Kommunernes Landsforening, i det store og hele Skarridsøhjemmet for anklagerne om medarbejdernes omsorgssvigt.

Inklusion kan lade sig gøre

Hvis inklusion skal lykkes kræver det kommunikation og viden. Det skriver Epilepsiforeningens landsformand Lone Nørager Kristensen i Epilepsi nr. 1 2014. Lone Nørager Kristensen pointerer, at inklusion ikke er uden problemer, men hun mener, at det kan lade sig gøre:

"Jeg har hørt mange historier om inklusion af børn med epilepsi; hvor svært det kan være, og hvor stor en pris børn med epilepsi kan betale i form af mobning, manglende forståelse, manglende viden og så videre. Men også historier om, hvordan andre børn, der ikke fejler noget, kan opleve det som en meget voldsom ændring i dagligdagen, hvis de pludseligt får en klassekammerat, som kan reagere voldsomt og ukendt på forskellige belastninger i dagligdagen. Vi er nødt til at anerkende begge sider af medaljen, for at finde løsninger. For løsninger; dem skal vi finde. Og de findes heldigvis også derude. Hvis man skal lykkes med inklusion, og barnet skal have det bedst mulige afsæt for en voksertilværelse, handler det især om to ting: kommunikation og viden."

Snart kan man få digital postkasse via tablets

Hvis man har en tablet, har der ind til nu ikke været mulighed for at oprette en digital postkasse i eksempelvis en iPad, idet adgangen via e-Boks ikke er understøttet. Det fik Wibeke Vadstrup, medlem af LEV, til at rette henvendelse til borger.dk, fordi tabletten er meget lettere at bruge og søge i end en computer. Og det kan jo betyde rigtig meget for mange mennesker med udviklingshæmning.

Svaret var meget positivt: "Vi har forhørt os hos vores redaktion angående mulighed for at tilgå den digitale postkasse på borger.dk via iPad. Man planlægger at lancere løsningen i løbet af 2.kvartal 2014".

Parkeringsbøder i DH's pengekasse

Folketingen vedtog i marts en fordobling af visse parkeringsafgifter. Fremover vil det således koste 1300 kr. i stedet for 650 kr. at holde på en handi-cappads. Parkeringsfirmaet Q-Park vil dog ikke tjene ekstra på dette. Firmaet har nemlig besluttet, at det ekstra beløb på 650 kr. bliver doneret til Danske Handicaporganisationer (DH).

Bidraget kan anvendes til at fastholde topkvalitet af tilgængelighed i Handicaporganisationernes Hus, så dette fortsat vil være attraktivt at vise frem for de mange, som besøger huset for at hente inspiration netop på tilgængeligheden, oplyser DH. Hvor mange penge, det kommer til at dreje sig om, vides endnu ikke.

HEGN OG FLUGT-ALARM FOR 12 MILLIONER KR. I KOFOEDSMINDE

Kofoedsminde i Rødbyhavn, den eneste institution med sikrede afdelinger for kriminelle udviklingshæmmede i Danmark, er med jævne mellemrum i avis-overskrifterne, når indsatte stikker af. Det vil man nu forsøge at forhindre med et fem meter højt hegn om hele bebyggelsen og et nyt flugt-alarm-system. Region Sjælland, der er ansvarlig for institutionen, har netop bevilget næsten 12 millioner kr. til formålet, skriver Guldborgsundavis.dk.

Ringsted

Mona Williams
Tlf. 5764 3584
e-mail: lev.ringsted@gmail.com

Roskilde/Lejre

Bjørn Lykke Sørensen
Tlf. 6172 0976
e-mail: bohls29@gmail.com

Rødovre

Tom Olsen
Tlf. 2021 3651
e-mail: tom-riechmann@post.tele.dk

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail: anderschristensen1976@gmail.com

Skive

Jørn Bruun
Tlf. 9752 5516
e-mail: bruun.skive@youmail.dk

Slagelse/Sorø

Gitte Larsen
Tlf. 58376012
e-mail: gla@atttheweb.dk

Solrød

Carsten Wærns
Tlf. 5614 4125
e-mail: waerens@webspeed.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Finn Schmidt (kontaktperson)
Tlf. 7442 6049
e-mail: fluefinn@gmail.com

Thisted

Gerda Kobberøe (kontaktperson)
Tlf. 9793 7444

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ole Lennart
Tlf. 2170 0359
e-mail: familien-lennart@mail.dk

Vejle

Finn Nygaard
Tlf. 7552 4740
e-mail: finn@asbovej.dk

Vejle

Kari Overhalden
Tlf. 7572 1590
e-mail: kari@tilmar.dk

Vendsyssel

Fridolin Laager
Tlf. 9847 9116
e-mail: laagerf@gmail.com

Vestegnen

Niels Tobiasen
Tlf. 2420 1624
email: lev.vestegnen@kreds.lev.dk

Vestjylland

Kurt Veise
Tlf. 6140 9025
e-mail: kurt.veise@lev-vestjylland.dk

Viborg

Susanne B. Andersen
Tlf. 2822 0596
e-mail: susannebandersen5@gmail.com

Aabenraa

Magny Jønch
Tlf. 7452 6472
e-mail: magnyjonch@webspeed.dk

Aalborg

Annette Andreasen
Tlf. 9814 4714
e-mail: a.andreasen@home3.gvnet.dk

Aarhus

Anni Sørensen
(konstitueret formand)
Tlf. 2628 3083
e-mail: anni.soerensen@skolekom.dk

Angelmanforeningen i Danmark

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail: angelmanforeningen@gmail.com
www.angelman.dk

Cri du Chat Foreningen

Birthe Villani
Tlf. 8611 8887
e-mail: villani@mail1.stofanet.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.ddbf.info

Dansk Forening for Tuberøs Sclerose

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tsdanmark.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 3512 5125
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Handicappede børn og unge uden diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: hbudmail@gmail.com
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Karin Kirkedal Hansen
Tlf. 3116 5559
e-mail: kirkedal.hansen@jafnet.dk
www.Rubinstein-TaybiSyndrom.dk

UniqueDanmark

Dorte Vestergren Møller
e-mail: dorte@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Ellen Hessellund Mikkelsen
Tlf. 8741 0138
e-mail: landskontor@k-h.dk
www.k-h.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Thomas Hamann
Tlf. 2129 6675
email: donluffe@me.com
downssyndrom@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Helle Hjalgrim
Tlf. 4448 5808
e-mail: helle.hjalgrim@dadlnet.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

Michael Lauridsen
Tlf. 6441 5391
e-mail: williamssyndrom@mail.dk
www.williams-syndrom.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Jytte Helgogaard
Tlf. 2167 1299
e-mail: jyttehelgogaard@tdcadsl.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotosyndrom.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Winnie Pedersen
Tlf. 7020 2053
e-mail: post@rett.dk
www.rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lars Gjermandsen
Tlf. 7572 4688, Fax 7572 4633
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

Copyright:

LEV må gerne kopieres og på anden måde anvendes, hvis kilden tydeligt angives.

Et eksemplar af den pågældende publikation bedes tilsendt LEVs redaktion. ISSN 1903-7937

REPARATION · NYBYGGERI

Vi udfører og giver gerne uforbindende tilbud på alt indenfor:

VVS

- naturgas
- solvarme
- vand
- varme
- sanitet

Ribe V·V·SERVICE

75 42 06 21

Ribe VVS Service A/S
Ørstedsvvej 1 • 6760 Ribe

OLIGOFRENIKLINIKKEN

Oligofreniklinikken er et nyåbnet psykiatrisk tilbud udenfor det offentlige behandlingssystem, som henvender sig til alle borgere, herunder udviklingshæmmede mennesker.

Konsultation efter aftale.
Kurt Sørensen
fhv. overlæge, speciallæge i psykiatri

Strandbyvej 9 • 8240 Risskov
Tlf. 86 17 68 86/40 93 58 79
info@oligofreniklinikken.dk
www.oligofreniklinikken.dk

Ingen sygesikrings-
overenskomst

UNGDOMSUDDANNELSESCENTER MAGLEMOSEN

BALLERUP

Ungdomsuddannelse under STU

Ungdomsuddannelsescenter Maglemeden er et uddannelses tilbud til unge mennesker mellem 16 og 25 år. Uddannelses tilbuddet gives til unge udviklingshæmmede, der efter endt grundskoleundervisning, fortsat har behov for specialundervisning, værkstedsaktivitet eller tilsvarende som forberedelse til voksenlivet og som ikke kan indgå i de ordinære uddannelses tilbud. Der kan tilrettelægges særlige forløb under Lov om specialundervisning for voksne.

- Individuelt tilrettelagt uddannelses tilbud
- Undervisningsaktiviteter, eksterne praktikforløb, liniefag
- Sociale og pædagogiske aktiviteter
- Optagelse kan foregå løbende

Magleparken 1 • 2750 Ballerup • Tlf. 44 77 61 01 • maglemeden@balk.dk • www.maglemeden.dk

Epi-Care®

Tryghed når du sover

Alle, som har epilepsi tæt inde på livet, kender angsten for at oversæ alvorlige anfald. Epi-Care anfaldsalarm er et sikkert hjælpemiddel ved natlige anfald med kramper.

Epi-Care er nyeste teknologi med bl.a. selvtestfunktion, hukommelse og automatisk advarsel ved fejl. Grundet høj følsomhed også velegnet for små børn.

Dokumentation for funktion

Epi-Care er testet på flere europæiske hospitaler, læs om Epi-Care prøvninger på www.danishcare.dk - Se også nærmere om nuværende brugeres erfaringer her. Epi-Care er markedets mest sikre anfaldsalarm.

Danish Care
Technology ApS

Kontakt os på telefon 58 50 05 65 eller www.danishcare.dk for yderligere oplysninger.

DA SERVICE
rangering og vildtspolering

Havkærvej 83 • 8381 Tilst
Tlf. 86 24 17 67

Koppenbjerg Savværk & Trælshandel A/S

Assensvej 126 • 5620 Glamsbjerg • Tlf. 64721052 • Fax 64722552
e-mail: bi@koppenbjergsavvaerk.dk • www.koppenbjergsavvaerk.dk

KE FIBERTEC

Tekstilbaseret Ventilation

KE Fibertec AS • 6600 Vejen • Tlf. 75 36 42 00 • www.ke-fibertec.dk

AIR THE WAY YOU WANT

Reklame

Bildekoration - Skilte - Storformatprint - Bannere - Tryk på tøj
Klistermærker - Magnetskilte - Streamers - Solfilm - m.m
www.creklame.dk - Tlf. 2685 2517

**Dansk
Revision**

www.danskrevision.dk

Tronholmen 5, Postboks 199 8960 Randers SØ Telefon 89 12 50 00
Vesselbjergvej 3 8370 Hadsten Telefon 86 98 34 55
Aalborgvej 51 9560 Hadsund Telefon 98 57 39 44

PHILBERT ENTREPRISE ApS
v/ Simon Philbert

Aarestrupvej 150 • 7470 Karup J • Tlf. 22 39 19 64 • www.philbert-entrepriise.dk

stålkonstruktioner – bygningsmedarbejde – elevatorskakte

Smedefirmaet Cuma ApS

Glerupvej 3 • 2610 Rødovre
CVR 26998565 • cuma@cuma.dk • www.cuma.dk

altaner – trapper – værn – ramper – certifikatsvejsning m.v.

TIMMØBLER

- her findes kun originaler...

Århusvej 111 • 8960 Randers SØ • Telefon 8642 0211 • timm.dk

**SPECIALE I
STUBFRÆSNING & RODFRÆSNING**

RING OG FÅ ET GODT TILBUD !!

Tlf: 50 50 72 83

VI UDFØRER OGSÅ: TRÆFÆLDNING, BESKÆRING, FLISHUGNING, HAVESERVICE M.M.

WWW.SKOVMANDEN-TOBIAS.DK
INFO@SKOVMANDEN-TOBIAS.DK

SKOVMANDEN
v/Tobias Sjolte Hansen

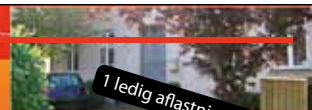
Specialsolen Bramsnæsvig

Bramsnæsvigvej 2, Ejby
4070 Kirke Hyllinge
Tlf. 46 43 86 76
www.bramsnaesvig.com

**Skole
Aflastning
Videncenter**

På Sporet

På Sporet

Jernbanevej 14 • 4440 Mørkøv
Tlf. 59 25 70 25 • www.paasporet.dk

POST

PP DANMARK

Magasinpost SMP
ID-nr. 42104

JEG ER UNG OG HAR
UDVIKLINGSHÆMNING - KAN
DET OVERHOVEDET LADE SIG
GØRE, AT JEG FÅR
EN FORSIKRING?

JEG BOR I ET
BOFÆLLESSKAB, ER DET
SÅ MULIGT AT FÅ EN
FORSIKRING, DER IKKE KOSTER
FOR MEGET?

JEG HAR ET HANDICAP,
SÅ DERFOR ER DER INGEN
FORSIKRINGSSKABER, DER
VIL FORSIKRE MIG.

NÅR MAN ER
UDVIKLINGSHANDICAPPET,
SÅ HJÆLPER KOMMUNEN DA
MED EN FORSIKRING,
GØR DEN IKKE?

HVAD KAN DER SKE I
MIT LIV, SOM GØR, AT DET
ER NØDVENDIGT, AT JEG
FÅR EN FORSIKRING?

Forsikring

- er det overhovedet noget for mig?

Er dette tanker, du kan nikke
genkendende til?

Så kunne Handi Forsikrings-
service være en god mulighed
for at få svar på dine spørgs-
mål om forsikring.

Vi tilbyder forskellige
forsikringsmuligheder til
mennesker med udviklings-
hæmning og andre handicap.

Ring til os og hør nærmere.

CODAN

HANDI
Forsikringservice

Handi Forsikringservice

Tlf. 3635 9640

(mandag-torsdag kl. 9-15:30)

Email: handi@lev.dk